

Gemeente Rotterdam

PMR
Voortgangsrapportage 2008

Bestaand Rotterdams Gebied

Inhoud

Voorwoord	4	3. Voortgang intensiveringsprojecten	43
Samenvatting	5	3.1 Aandachtspunten	43
1. Het BRG-programma	7	4. Financiën en risicomanagement	49
1.1 Inleiding	7	4.1 Financiën	49
1.2 Overzicht leefbaarheidsprojecten	8	4.2 Risico's	51
1.3 Overzicht intensiveringsprojecten	11	5. Monitoring	53
2. Voortgang leefbaarheidsprojecten	13		
2.1 Warmtebedrijf	13		
2.2 Calandspoorbrug	14		
2.3 Kennis Centrum Geluid	14		
2.4 Stille Wegdekken	16		
2.5 Deelprogramma Geluidsschermen	18		
2.6 Deelprogramma Rivierparken	21		
2.7 Langtong Rozenburg	24		
2.8 Oostvoornse Meer	26		
2.9 Stadspark Duinvallei	28		
2.10 Deelprogramma Gebiedsgerichte Benadering	28		
2.11 Totaaloverzicht planning	40		

Voorwoord

Deze voortgangsrapportage van het BRG-programma blikt terug op 2008. Een jaar van concrete resultaten, een jaar waarin de dubbele doelstelling van het Project Mainportontwikkeling Rotterdam verder vorm kreeg. Groei in balans: investeren in economie én leefbaarheid.

Ten aanzien van Maasvlakte 2 zijn belangrijke stappen gezet. Voor de zomer schaarde de gemeenteraad van Rotterdam zich achter het bestemmingsplan, waarna toenmalig burgemeester Ivo Opstelten op 1 september de eerste schep zand in zee wierp. In december volgde het definitieve goedkeuringsbesluit van Gedeputeerde Staten.

Ook binnen het BRG-programma werden mooie resultaten geboekt. Zo werden in het afgelopen jaar in Hoogvliet de werkzaamheden aan het park de Heerlijkheid afgerond. Jong en oud kunnen daar nu profiteren van nieuwe sportmogelijkheden, een evenemententerrein, een natuurspeelplaats en zelfs een uitkijktoren. In Hoek van Holland zijn sportfaciliteiten opnieuw ingericht en uitgebreid en bovendien beter toegankelijk gemaakt. In Vlaardingen en Rotterdam is gestart met de bouw van twee nieuwe geluidsschermen langs de A20. En op de Landtong Rozenburg hebben Konikspaarden bezit genomen van de nieuwe begrazingsweide.

Op 1 november 2008 heb ik met veel genoegen het beheer over het Oostvoornse Meer overgedragen aan het Waterschap Hollandse Delta. Het watersysteem dat zorgt voor de instroom van zout water is gereed en daarmee krijgt de kwaliteitsimpuls voor het meer concreet vorm. De oevers zijn opge-

knap en de nieuwe steigers en extra duikvoorzieningen maken het meer nog aantrekkelijker voor recreanten die daar gedurende de zomermaanden al dankbaar gebruik van hebben gemaakt.

Met al deze projecten investeren we in de woon- en leefkwaliteit van de Rotterdamse Regio. Bewoners en recreanten profiteren direct van de resultaten, die voortkomen uit zorgvuldig onderzoek, overleg en kennisuitwisseling en uiteindelijk van daadkracht. Daar staat deze regio ook om bekend. Het gebied vormt als zodanig de achtergrond voor een unieke samenwerking. Overheidspartijen, recreatieschap, waterschap, en tal van maatschappelijke partijen slaan de handen ineen om concreet aan de slag te gaan voor de leefbaarheid in dit gebied. Niet voor niets loopt het belang van samenwerking als een rode draad door het gehele Project Mainportontwikkeling Rotterdam.

Behaalde resultaten mogen gevierd worden. Maar we zijn nog niet klaar. Voor 2009 is er opnieuw werk aan de winkel. Met een gezamenlijk streven naar concrete resultaten belooft het een mooi jaar te worden.

Mark Harbers Wethouder Economie, Haven & Milieu, Rotterdam

Samenvatting

Dit is de vijfde voortgangsrapportage (VGR) over de leefbaarheids- en intensiveringsprojecten en betreft de stand van zaken per 1 januari 2009. Conform de UWO BRG zorgt Rotterdam – gedurende de looptijd van een leefbaarheidsproject – jaarlijks in juli voor een korte voortgangsmelding van de projecten en in januari voor een integrale voortgangsrapportage.

De leefbaarheidsprojecten

Het BRG-programma heeft een looptijd tot 2021 en omvat 5 projecten en 5 deelprogramma's, die ook diverse projecten omvatten. Het merendeel van de deelprogramma's en projecten laat, de looptijd van het BRG-programma in aanmerking genomen, een voorspoedige ontwikkeling zien. De voortgangsrapportage 2007 heeft al laten zien dat de meeste projecten zijn gestart.

Er worden 3 fases onderscheiden: voorbereiding (plandefinitie), planvorming en uitvoering.

Per fase wordt aangegeven of er sprake is van voortgang dan wel vertraging.

Van de vijf leefbaarheidsprojecten zijn 2 projecten afgerond en 2 in uitvoering:

- Warmtebedrijf (planvorming; voortgang)
- Calandspoorbrug (uitvoering; afgerond)
- Landtong Rozenburg (uitvoering; voortgang)
- Oostvoornse Meer (uitvoering; afgerond)
- Stadspark Duinvallei (voorbereiding; vertraging).

Over het Warmtebedrijf is in de VGR 2007 gemeld dat er vertraging is opgetreden. De knelpunten, die voor deze vertraging zorgden, zijn inmiddels opge-

lost. In de nieuwe businesscase is ervoor gekozen om de restwarmte volledig te betrekken van de AVR. De uitvoering van het project Landtong Rozenburg vordert gestaag ondanks het tekort in de financiering van de investeringen.

Het tekort is aanmerkelijk verminderd ten opzichte van de situatie bij de start van het project, maar nog niet opgelost.

Het Oostvoornse Meer is in 2008 afgerond, op het peilbesluit na.

In verband met het Stadspark Duinvallei zijn besprekingen gaande over vervanging door een kansrijker en urgenter project.

De voortgang van de 5 deelprogramma's laat zich niet eenvoudig samenvatten daar er sprake is van een groot aantal projecten, die zich in diverse stadia van voortgang bevinden.

In het *Kenniscentrum Geluid* worden projecten voorbereid, die onderling zeer verschillen in aard en omvang. Sinds 2005 zijn er nog geen projecten ten uitvoer gebracht. Een aantal van de projecten die eerder zijn gedefinieerd is achterhaald en daarom heeft een heroriëntering plaatsgevonden. Bovendien is de organisatie verbeterd om de voortgang en effectiviteit te waarborgen.

Voor het deelprogramma *Stille wegdekken* zijn 10 weggedeeltes in overleg met het rijksbureau sanering verkeerslawaaai geselecteerd. Vier weggedelen zullen door de provincie worden uitgevoerd. Eén daarvan is in 2008 gerealiseerd; de overige weggedelen in provinciaal beheer zullen rond 2010 worden aangepakt. De aanpak van de weggedelen in beheer bij de gemeenten in de regio verloopt weerbastiger. Bij een aantal weggedelen bleek de selectie om diverse redenen achterhaald. In 2009 zal de selectie geactualiseerd worden.

Geluidsschermen

De bouw van het geluidsscherm langs Vlaardingen-Westwijk is in het afgelopen najaar gestart.

En het geluidsscherm Kleiwegkwartier is grotendeels gerealiseerd.

Het geluidsscherm Gordelweg zal gerealiseerd worden in het kader van de afbouw van het IPG-programma van het ministerie van V&W (Innovatie Programma Geluid). Hierdoor is de betreffende BRG-reserve ad 9 mln. vrijgevallen. Een bestedingsvoorstel is in voorbereiding.

Rivierparken

Van de 10 projecten is de helft gereed. De overige 5 projecten bevinden zich in diverse stadia van voortgang. 3 van deze 5 projecten bevinden zich in de deelgemeente Feijenoord, waarmee qua aanpak en planning bevredigende afspraken zijn gemaakt. In Schiedam en Maassluis zijn zodanige voorbereidingen gaande, dat uitvoering rond 2010 wordt verwacht.

Gebiedsgerichte benadering

Met name Goedereede en Hoogvliet boeken duidelijke voortgang. In Goedereede wordt gestaag doorgewerkt aan de benoemde projecten. In Hoogvliet staat een projectorganisatie op poten die voortvarend werkt aan de Groene Gordel om Hoogvliet, waarvan de BRG-projecten deel uitmaken. In Hoek van Holland is in 2008 de brug over het Oranjekanaal gerealiseerd, terwijl de realisatie van het parkgebied Rondgang in 2009 zal worden afgerond. In Westvoorne is 1 project onderhanden dat de voltooiing nadert.

De intensiveringsprojecten

Intensiveringsprojecten geven een impuls aan het oplossen van het ruimtetekort in de haven van Rotterdam. De ruimtewinst betreft de gewonnen ruimte als gevolg van herontwikkeling, aanwinning dan wel intensiever gebruik van havengerelateerde functies in het bestaande havengebied.

De gewonnen ruimte wordt gemeten in hectares, die beschikbaar zijn voor (nieuwe) uitgifte dan wel andere havengerelateerde functies.

De gerealiseerde ruimtewinst op 1-1-2008 was reeds 182,3 ha.

In 2008 is na demping 7 ha nieuw terrein ontstaan en daarop, de kop van de Deltaterminal op de Maasvlakte, is een bargefeeder terminal (DBFT) gerealiseerd. De gerealiseerde intensivering is dus op 1-1-2009: 189,3 ha.

1 Het BRG-programma

1.1 Inleiding

Het BRG-programma maakt deel uit van het Project Mainportontwikkeling Rotterdam. Dit project kent een dubbele doelstelling: het ontwikkelen van de Rotterdamse haven én het gelijktijdig verbeteren van woon- en leefklimaat. Het BRG-programma kent projecten die bijdragen aan de beide elementen van de dubbele doelstelling.

In de Uitwerkingsovereenkomst BRG (UWO BRG) hebben rijkspartijen, de gemeente Rotterdam, de provincie Zuid-Holland en de Stadsregio Rotterdam afspraken gemaakt over hoe BRG gezamenlijk uit te werken.

Conform artikel 9.2 van de UWO BRG zorgt de gemeente Rotterdam jaarlijks in januari voor een uitgebreide rapportage over de BRG projecten waarin wordt ingegaan op:

- inhoudelijke voortgang gedurende het voorgaande jaar en een prognose van de realisatiedatum aan de hand van de in de uitvoeringsplannen vermelde doelstellingen en criteria;
- financiële stand van zaken (projectuitgaven, tijdsbesteding, budgetruimte).

In deze voortgangsrapportage komen zowel de leefbaarheids- als de intensiveringsprojecten aan de orde. De Gemeente Rotterdam en het Havenbedrijf hebben gekozen voor een integrale uitgave van de rapportage. Het hele BRG-programma wordt hierdoor samengevat in een duidelijke en overzichtelijke rapportage.

Kolom Planfasen:

Vorbereiding : het project verkeert in de initiatief- en/of definitiefase; Initiatiefnemer kan het project nog wijzigen.
Planvorming : het beoogde projectresultaat is gedefinieerd en de uitvoering wordt voorbereid; Initiatiefnemer is bekend met de randvoorwaarden.
Uitvoering : het besluit tot uitvoering is genomen en er is met (onderdelen van) de uitvoering gestart; duidelijk is ook wanneer het project gereed is.

Kolom Voortgang:

Voortgang: voortgangsmelding in deze rapportage
Geen melding: geen voortgangsmelding in deze rapportage (geen nieuws)
Gereed: project afgerond

Kolom rijksdoelstelling:

1 : het oplossen van ruimtetekort
2 : het verbeteren van de milieukwaliteit
3 : het vergroten resp. verbeteren van aanbod en kwaliteit van natuur- en recreatiegebied
4 : het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit

1.2 Overzicht leefbaarheidsprojecten

BRG-project/-deelprogramma	Programma	Planfase	Voortgang	Planfase	Voortgang	Rijksdoelstelling
LEEFBAARHEIDSPROJECTEN:	planning	Per 1-1-2008	Per 1-1-2008	Per 1-1-2009	Per 1-1-2009	
Warmtebedrijf	2009/2021	Planvorming	Voortgang	Planvorming	Voortgang	2
Geluidsreductie Calandspoorbrug	2006/07/08	Uitvoering	Gereed	Gereed	Gereed	2
Kennis Centrum Geluid	2006/2011	Planvorming	Voortgang	Planvorming	Voortgang	2
<i>Stille wegdekken:</i>						2
- N218b (thv Geervliet)	2009/10/11			Uitvoering	Gereed	
- N218c (thv Brielle oost)	2009/10/11			Planvorming	Voortgang	
- N218c (thv Westvoorne)	2009/10/11			Planvorming	Voortgang	
- N493 (thv Spijkenisse)	2009/10/11			Planvorming	Voortgang	
<i>Deelprogramma Geluidsschermen:</i>						2
- Vlaardingen Westwijk	2006/2011	Planvorming	Voortgang	Uitvoering	Voortgang	
- Kleiwegkwartier	2009/2021	Planvorming	Voortgang	Uitvoering	Voortgang	
- Gordelweg	2006/10/11	Vorbereiding	Geen melding	Vorbereiding	Voortgang	
<i>- Deelprogramma Rivierparken</i>						4
- Charlois (Charloisse Hoofd)	2006/07/08	Uitvoering	Gereed	Gereed	Gereed	
- Charlois (Maashaven Zuidzijde)	2006/07/08	Uitvoering	Gereed	Gereed	Gereed	
- Pernis - Pernisser Waterkant	2006/07/08	Uitvoering	Gereed	Gereed	Gereed	
- Delfshaven (Boulevard Schiemond)	2006/07/08	Uitvoering	Gereed	Gereed	Gereed	
- Vlaardingen (Buizengat)	2006/07/08	Uitvoering	Voortgang	Gereed	Gereed	
- Schiedam (Pleinje van Nolet)	2009/10/11	Planvorming	Voortgang	Planvorming	Voortgang	
- Feijenoord Noordereiland	2009/2011	Vorbereiding	Geen melding	Vorbereiding	Voortgang	
- Feijenoord Buizenpark Katendrecht	2009/2011	Vorbereiding	Geen melding	Planvorming	Voortgang	
- Feijenoord Maashaven Oostzijde	2009/2021	Vorbereiding	Geen melding	Vorbereiding	Geen melding	
- Maassluis tunneltje Sterrenbos	2009/20/11	Vorbereiding	Geen melding	Vorbereiding	Voortgang	

BRG-project/-deelprogramma	Programma	Planfase	Voortgang	Planfase	Voortgang	Rijksdoelstelling
LEEFBAARHEIDSPROJECTEN	planning	Per 1-1-2008	Per 1-1-2008	Per 1-1-2009	Per 1-1-2009	
Landtong Rozenburg	2006/2011	Uitvoering	Voortgang	Uitvoering	Voortgang	3+4
Oostvoornse Meer	2006/2011	Uitvoering	Voortgang	Uitvoering	Gereed	3+4
Stadspark Duinvallei	2012/2021	Voorbereiding	Voortgang	Voorbereiding	Geen melding	3+4
<i>Deelprogramma Gebiedsgerichte Benadering Westvoorne:</i>						3+4
- Centrumplan de Ruy/Soc.cult.centrum De Man, was fietstunnel Tichelarijweg	2006/07/08	Uitvoering	Voortgang	Uitvoering	Voortgang	
- Oosterland	2012/2021	Voorbereiding	Geen melding	Voorbereiding	Geen melding	
<i>Deelprogramma Gebiedsgerichte Benadering Goedereede:</i>						3+4
- Vrijheidsweg infra langzaam verkeer	2006/07/08	Gereed	Gereed	Gereed	Gereed	
- Verplaatsingsgebied Westdeel	2012/2021	Planvorming	Geen melding	Planvorming	Geen melding	
- Verplaatsingsgebied oostdeel						
. <i>Bijdrage kinderboerderij De Mekkerstee</i>	2006/07/08	Voorbereiding	Geen melding	Uitvoering	Gereed	
. <i>Bijdrage Flaauwe Werk</i>	2006/07/08	Voorbereiding	Geen melding	Uitvoering	Voortgang	
. <i>Overige recreatieve voorzieningen</i>	2009/10/11	Geen melding	Geen melding	Planvorming	Voortgang	
- Opwaardering recreatiegebied Vrijheidsweg-Oude Nieuwelandseweg						
. <i>Verkeerscirculatieplan Ouddorp</i>	2006/07/08	Geen melding	Geen melding	Uitvoering	Gereed	
. <i>Revitalisering Centrum Ouddorp</i>	2006/07/08	Voorbereiding	Geen melding	Uitvoering	Voortgang	
. <i>Oude Nieuwlandseweg, 2e fase incl. verbeteren wandelmogelijkheden</i>	2009/2011	Geen melding	Geen melding	Voorbereiding	Voortgang	
- Natuurontwikkeling binnenduinrand	2012/2021	Voorbereiding	Geen melding	Voorbereiding	Geen melding	
<i>Deelprogramma Gebiedsgerichte Benadering Hoogvliet:</i>						3+4
- Ruigeplaatbos	2009/2021	Voorbereiding	Geen melding	Voorbereiding	Voortgang	
- Hellingpark	2006/2011	Uitvoering	Voortgang	Uitvoering	Voortgang	
- Fiets/wandelroute Albrandswaard	2009/2011	Planvorming	Voortgang	Uitvoering	Voortgang	

BRG-project/-deelprogramma	Programma planning	Planfase Per 1-1-2008	Voortgang Per 1-1-2008	Planfase Per 1-1-2009	Voortgang Per 1-1-2009	Rijksdoelstelling
<i>Deelprogramma Gebiedsgerichte Benadering Charlois:</i>						3+4
- Steiger watertaxi	2006/07/08	Gereed	Gereed	Gereed	Gereed	
- Langzaamverkeersbrug	2009/10/11	Vorbereiding	Geen melding	Vorbereiding	Geen melding	
- Routering ontsluiting Eemhaven	2012/2021	Vorbereiding	Geen melding	Vorbereiding	Geen melding	
- Lepelaarsingel	2006/07/08	Uitvoering	Voortgang	Uitvoering	Gereed	
- Zuiderpark	2006/07/08	Uitvoering	Voortgang	Uitvoering	Gereed	
<i>Deelprogramma Gebiedsgerichte Benadering Hoek van Holland:</i>						3+4
- Rondgang	2006/2011	Uitvoering	Voortgang	Uitvoering	Voortgang	
- Brug over Oranjekanaal	2006/07/08	Planvorming	Voortgang	Uitvoering	Gereed	

De genoemde jaren in de kolom programmaplanning betreffen de jaren waarin uitvoering wordt verwacht.

1.3 Overzicht intensiveringsprojecten

	ha per gebied	Stand van zaken 1-1-2008	ha per project	Gerealiseerd in 2008
Waal-Eemhavengebied	54,0	RDM/Baris	15,0	15,0
		Demping Margiehaven	20,0	20,0
		Demping Beatrixhaven	7,0	7,0
		Zwaikom Frisohaven	5,5	5,5
		Prinses Christinahaven	2,5	2,5
		Waalhaven Zuid-Oost Port City	2,0	2,0
		Waalhaven Oost (Smit-Dock Works)	2,0	2,0
Vierhaven-Merwehavengebied	3,0	Demping Keilehaven	3,0	3,0
Botlek	31,1	Nerefco Pernis (incl. Krohne)	25,1	25,1
		SITA/TCR	6,0	6,0
Europoort	45,6	Shell Europoort	31,6	31,6
		Demping Dommelhaven	4,0	4,0
		Hartelmond	2,5	2,5
		Broekman/RCT	7,5	7,5
Maasvlakte 1	48,6	Hartelhaven-kade en terrein	2,5	2,5
		Demping Hartelkanaal-West	46,1	46,1
		Deltaterminal		7,0
		Totaal	182,3	189,3 ha

2 Voortgang leefbaarheidsprojecten

Verklaring bij de planningschema's:

Dit hoofdstuk gaat in op de voortgang van die projecten die zich in de planvormings- ofwel uitvoeringsfase bevinden.

2.1 Warmtebedrijf

Resultaten/afgeronde projecten

Vanaf najaar 2007 wordt gewerkt aan de doorstart van Warmtebedrijf NV. Deze doorstart wordt in fasen uitgewerkt; van grof naar fijn. De opstelling van de indicatieve businesscase is in januari 2008 afgerond. Sindsdien is gewerkt aan de uitwerking daarvan, de derde fase.

Voortgang

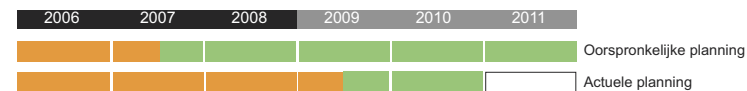
Deze derde fase is in een ver gevorderd stadium en zal voorjaar 2009 worden afgerond. Op basis van deze businesscase wordt vervolgens een definitief besluit genomen over de doorstart en zal bij een positief besluit, de uitvoeringsfase worden ingegaan.

In deze Business case wordt de restwarmte voor de stad in eerste instantie volledig van de AVR betrokken. AVR produceert stoom door het verbranden van huisvuil. Het Warmtebedrijf koopt deze stoom en produceert hiermee vervolgens warmte voor het collectieve warmtenet. De geproduceerde warmte verkoopt het Warmtebedrijf aan de warmtedistributeurs. Deze leveren de warmte aan de eindgebruiker voor ruimteverwarming en warm tapwater. Overschotten worden door

het Warmtebedrijf in elektriciteit omgezet en verkocht.

De marges tussen inkoop en verkoop van de energiestromen leiden tot een positief exploitatiesaldo. Het Warmtebedrijf dient hiertoe te investeren in een installatie voor het vrijmaken van de industriële restwarmte, het opwekken van elektriciteit en het transport hiervan naar de gewenste locaties.

Een belangrijk verschil met het oorspronkelijke bedrijfsmodel is dat in deze businesscase een duidelijke scheiding bestaat tussen levering en transport enerzijds en distributie en beheer van een warmtenet anderzijds. Voor het beheersbaar maken van de risico's van Warmtebedrijf NV worden de activiteiten verdeeld over een 'infrastructuurbedrijf' en een 'exploitatiebedrijf'. Het infrastructuurbedrijf zal de fysieke warmtetransportsystemen en warmte-uitkoppelingsinstallaties in eigendom hebben en verantwoordelijk zijn voor het beheer en de instandhouding ervan. Het exploitatiebedrijf zal verantwoordelijk zijn voor de exploitatie van de warmtetransportsystemen, door inkoop en levering van de industriële restwarmte en elektriciteit.

Nulmeting

De totale CO₂-emissiereductie is nu berekend op circa 61 tot 72 kiloton per jaar. Met de oorspronkelijke businesscase “Warme band tussen stad en haven” zou bij 50.000 aansluitingen (woning-equivalenten) een CO₂-emissiereductie van 72 kiloton worden bereikt.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

Verwacht wordt dat de businesscase een positieve uitkomst heeft.

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>		
Lasten	Dekking		Lasten	Dekking	
27.000.000	BRG	7.000.000	27.000.000	BRG	7.000.000
	VROM/EZ	20.000.000		VROM/EZ	20.000.000
Totaal 27.000.000	Totaal	27.000.000	Totaal 27.000.000	Totaal	27.000.000

Risico's en beheersing

Ten opzichte van de voorgaande fasen is het aantal aan te sluiten woningen in de prognose toegenomen. Als gevolg van de kredietcrisis dient echter rekening gehouden te worden met een bouwvertraging. Daarom worden er een aantal terugvalopties uitgewerkt. Warmte die

niet in gezet wordt voor de stadsverwarming kan bijvoorbeeld worden omgezet in electriciteit. Ook verhoging van het aantal aan te sluiten bestaande woningen is een optie.

Organisatie

Warmtebedrijf N.V. is een zelfstandige onderneming met een, als de aard, omvang en fase van bestaan in aanmerking worden genomen, adequate interne organisatie. De doorstart wordt uitgevoerd door de gemeente Rotterdam op basis van een mandaat van Warmtebedrijf NV.

2.2 Calandspoorbrug

Project is gereed.

2.3 Kennis Centrum Geluid

Resultaten/afgeronde projecten

Het KCG-project “Publicatie integraal geluidarm ontwerp procesindustrie - Handleiding voor het kostenefficiënt omgaan met geluid in de projecten” is in juni 2008, met het gereedkomen van de Engelstalige versie, “afgerond”. In de 2e helft van 2008 zijn er, naar aanleiding van een artikel in het tijdschrift PT Industrieel management, weer veel

aanvragen voor het boek bij de DCMR binnengekomen. In 2009 zal de DCMR zich actief blijven inzetten voor de verdere verspreiding van de publicatie. Dit project is gerealiseerd met behulp van subsidie van het Ministerie van VROM, BRG heeft financieel niet bijgedragen aan dit project.

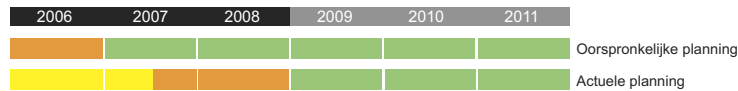
Voortgang

In het afgelopen jaar heeft er een heroriëntering plaats gevonden van de eerder als meest urgent benoemde projecten. Door veranderingen in de markt en de techniek waren de oorspronkelijk keuzes inmiddels deels achterhaald. In de eerste helft van 2008 zijn de contacten met de diverse betrokken partijen hernieuwd en zijn er ook nieuwe contacten gelegd (o.a. met de TU Delft en de RCI-organisatie; Rotterdam Climate Initiatief). Bij het selecteren van kansrijke maatregelen zijn er, nog meer dan in het verleden, gezocht naar aansluiting bij maatregelen die, naast geluidsreductie, ook een positief effect hebben op de luchtkwaliteit en het energieverbruik. Eind 2008 zijn de maatregelen benoemd en gedefinieerd die het KCG gaat aanpakken en die gefinancierd zullen worden met de gelden die ter beschikking zijn gesteld in de periode 2006-2011. De hiernaast staande tabel toont de maatregelen waarvoor subsidie wordt aangevraagd. In de tabel is, per maatregel, aangegeven wat de relatie is met de eerder gemaakte "1e selectie van kansrijke maatregelen".

Maatregel	Relatie met 1e selectie
ARBO-signalering containerkraan	Eén op één uit 1e selectie
Optimalisatie geluidsreductie Ephicas SideWing voor vrachtwagencombinaties	i.p.v. Geluidsabsorberende wielcapen 3-4 TEU truck
Hybride stadsbussen	i.p.v. Stille regiogebonden voertuigen
Stil wegdek voor vrachtverkeer	Eén op één uit 1e selectie
Versnelde invoering hybride equipment bij containerterminals	i.p.v. Stillere motor AGV/ dieselaangedreven equipment
Haalbaarheidsonderzoek milieuzones	i.p.v. Stille verkeerscirculatie
Walstream, de milieuvoordelen	Nieuwe maatregel
Communicatieplan en website KCG	Algemene maatregel KCG
Monitoring kennisontwikkeling	Algemene maatregel KCG

In 2009 zal per direct gestart worden met de uitvoering van de volgende maatregelen:

- Optimalisatie geluidsreductie Ephicas SideWing voor vrachtwagencombinaties.
  - Walstream, de milieuvoordelen.
  - Communicatieplan en website KCG.
- De overige maatregelen zullen circa een half jaar later worden gestart.

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>		
Lasten	Dekking		Lasten	Dekking	
11.200.000	BRG	10.800.000	11.200.000	BRG	10.800.000
	Overige	400.000		Overige	400.000
Totaal 11.200.000	Totaal	11.200.000	Totaal 11.200.000	Totaal	11.200.000

Risico's en beheersing

De risico's betreffen voortgang en effectiviteit in samenhang met het beschikbare BRG-geld. Het management van DCMR is eerstverantwoordelijk voor beheersing van deze risico's. In 2008 is een nieuwe organisatiestructuur opgezet om voortgang en effectiviteit te waarborgen.

De voortgang van de maatregelen/projecten van het KCG wordt bewaakt door

een managementteam dat bestaat uit vertegenwoordigers van de beide KCG-partners, de DCMR en het Havenbedrijf Rotterdam, en Deltalinqs. De betrokkenheid van het bedrijfsleven is niet alleen belangrijk voor kennisontwikkeling, maar ook voor de daadwerkelijke implementatie van de verschillende geluidsmaatregelen.

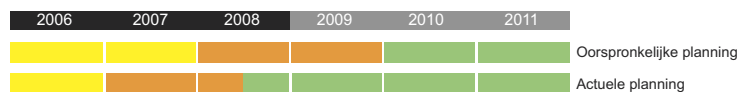
Verder is er een klankbordgroep in het leven geroepen met een brede samenstelling (o.a. VROM, Milieubeweging en bedrijfsleven) voor kennis- en informatieuitwisseling.

Organisatie

Het KCG is een samenwerkingsverband tussen de DCMR Milieudienst Rijnmond en het Havenbedrijf Rotterdam (het KCG heeft geen juridische status). De DCMR is trekker van dit project.

2.4 Stille wegdekken

Voor het deelprogramma Stille wegdekken zijn in 2002 10 weggedeeltes in overleg met het Rijksbureau Sanering Verkeerslawaaai geselecteerd op basis van de criteria: havengerelateerde weg, geluidsbelasting gevoelige bestemmingen >65 dB(A), snelheidsregime weg > 35 km/uur en niet-Rijksweg. Deze 10 weggedeeltes omvatten ruim 9 km. In 2006 zijn naar aanleiding van een actualisatie van de selectie afspraken met de provincie gemaakt. Vier weggedelen zullen door de provincie worden uitgevoerd als onderdeel van de provinciale bijdrage aan het BRG-budget en hebben een lengte van 5,8 km.

Stil asfalt provinciale wegen

Resultaten/afgeronde projecten

Er is stil wegdek aangebracht op de hoofdrijbaan van de N218 tussen km 3,4 en 7,7, langs Geervliet en Heenvliet in het kader van de uitvoering van groot onderhoud. In eerste instantie zouden 2900 lengtemeters van hectometerpaal 3,5 tot 6,4 worden aangelegd. Uiteindelijk is het deel waar stil wegdek is aangebracht uitgebreid op basis van het actieplan geluid van de provincie Zuid-Holland.

De werkzaamheden zijn op 15 december 2008 conform planning afgerond.

Voortgang

De overige 3 wegdelen zijn N218-tracé Brielle, N218 tracé Schrijversdijk – Kleidijk en N493-tracé Groenekruisweg tot Baljuwplein. Voor deze wegdelen geldt dat realisatie aan de orde is vanaf 2010.

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

	<i>Raming UW0 – prijspeil 2002</i>		<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>				
	Lasten	Dekking	Lasten	Dekking			
N218b	1.421.000	BRG/PZH	1.421.000	N218b	1.334.621	BRG/PZH	1.334.621
N218c Brielle	490.000	BRG/PZH	490.000	N218c Brielle	490.000	BRG/PZH	490.000
N493	147.000	BRG/PZH	147.000	N493	147.000	BRG/PZH	147.000
N218c Westvoorne	1.250.000	BRG/PZH	1.250.000	N218c Westvoorne	1.250.000	BRG/PZH	1.250.000
				Nog te besteden	86.379		86.379
Totaal	3.308.000	Totaal	3.308.000	Totaal	3.308.000	Totaal	3.308.000

Organisatie

Provincie Zuid-Holland is verantwoordelijk voor de uitvoering.

Stil asfalt gemeentelijke wegen

Resultaten/afgeronde projecten

Geen.

Voortgang

Het boeken van voortgang in de aanpak van de geselecteerde wegdelen in beheer bij de gemeenten in de regio is gecompliceerd. De aanleg van stil asfalt is gekoppeld aan reconstructie of groot onderhoud. Bij een aantal wegdelen bleek de selectie om diverse redenen achterhaald. Belangrijkste reden was het feit dat niet meer werd voldaan aan de criteria. Bij een aantal wegen bleek reconstructie of groot onderhoud al uitgevoerd te zijn. Soms bleek stil asfalt niet het meest optimale wegdek. In 2009 zal de selectie geactualiseerd worden. Overigens staat er ondanks de nodige actualisatie nog een aantal wegen op de lijst. Deze wegen kunnen en zullen in de komende periode worden aangepakt.

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen

Financiën.

	Raming UWO – prijspeil 2002		Raming 2008 – prijspeil 2002	
	Lasten	Dekking	Lasten	Dekking
reconstructie	4.000.000	BRG/SR 4.000.000	reconstructie	4.000.000 BRG/SR 4.000.000
groot onderhoud	5.492.000	BRG 5.492.000	groot onderhoud	5.492.000 BRG 5.492.000
Totaal	9.492.000	Totaal 9.492.000	Totaal	9.492.000 Totaal 9.492.000

Risico's en beheersing

Geen.

Organisatie

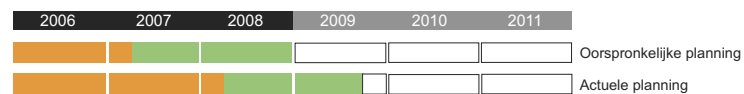
Gemeentewerken Rotterdam is verantwoordelijk voor de uitvoering.

2.5 Deelprogramma Geluidsschermen

Geluidsscherm Vlaardingen - Westwijk

Voortgang

Op 15 september 2008 is gestart met de realisatie. Uitvoeringsplanning: in april / mei 2009 moet de bouw afgerond zijn. Stand per 31 december 2008: volgens planning. Alle palen zijn geheid, poeren worden gestort.

Nulmeting

Nulmeting en effectmeting is onderdeel van de voorwaarden bij rijks-subsidie.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>		
Lasten	Dekking		Lasten	Dekking	
3.200.000	BRG 1.000.000	bouwkosten	3.329.507	BRG 964.337	
	VROM 2.200.000	planvoorbereiding	426.464	VROM 2.427.509	
				VROM 364.126	
Totaal 3.200.000	Totaal 3.200.000	Totaal	3.755.972	Totaal 3.755.972	

Risico's en beheersing

Per saldo bedraagt het meerwerk per eind december 2008 circa 4 % van de aannemingsom. Belangrijkste oorzaak van het meerwerk zijn de getroffen extra voorzieningen als gevolg van de zeer slechte grondslag van het bouwterrein. De meerkosten kunnen gedekt worden uit de betreffende BRG-reserve (1 mln. prijspeil 2002).

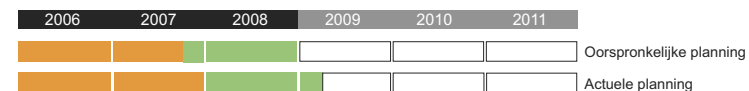
Organisatie

Het scherm wordt gebouwd in opdracht van de gemeente Vlaardingen. Na voltooiing wordt het scherm overgedragen aan Rijkswaterstaat.

Geluidsscherm Kleiwegkwartier

Voortgang

Eind 2008 is het scherm grotendeels uitgevoerd. Voor de resterende werkzaamheden worden momenteel buitendienststellingen aangevraagd. Verwachting is dat de werkzaamheden in het 2e kwartaal van 2009 worden afgerond.

Nulmeting

Nulmeting en effectmeting is onderdeel van de voorwaarden bij rijks-subsidie.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>		
Lasten	Dekking		Lasten	Dekking	
4.500.000	BRG	0	4.500.000	BRG	0
	VROM	4.500.000		VROM	4.500.000
Totaal 4.500.000	Totaal	4.500.000	Totaal 4.500.000	Totaal	4.500.000

Risico's en beheersing

Geen.

Organisatie

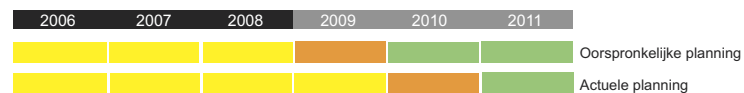
Gemeentewerken Rotterdam is verantwoordelijk voor de uitvoering.

Geluidsscherm Gordelweg

Voortgang

Eerder dan voorzien wordt een start gemaakt met de aanpak van geluidknoelpunten die aangekondigd zijn in de Nota Mobiliteit.

Eén van deze knoelpunten betreft het project Gordelweg. Rijkswaterstaat is gestart met de voorbereidingen, zoals het opstellen van een geluidrapport.

Nulmeting

Nulmeting en effectmeting is onderdeel van de planvoorbereiding.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

Door de wijziging in financiering valt de betreffende BRG-reserve vrij. Een bestedingsvoorstel is in voorbereiding.

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>		
Lasten	Dekking		Lasten	Dekking	
11.000.000	BRG	9.000.000	11.000.000	BRG	0
	VROM	2.000.000		V&W/IPG	11.000.000
Totaal 11.000.000	Totaal	11.000.000	Totaal 11.000.000	Totaal	11.000.000

Risico's en beheersing

Geen.

Organisatie

De verantwoordelijkheid voor het project is in handen van Rijkswaterstaat. Het project blijft onderdeel van het BRG-programma.

2.6 Deelprogramma Rivierparken

Charlois - Charloisse Hoofd

Project is gereed.

Charlois - Maashaven Zuidzijde

Project is gereed.

Pernis - Pernisser Waterkant

Project is gereed.

Delfshaven - Boulevard Schiemond

Project is gereed.

Vlaardingen - Buizengat

Project is gereed.

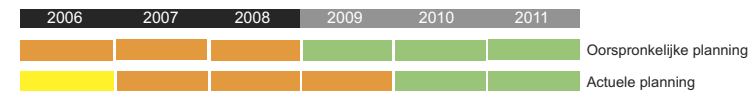
Schiedam - Pleintje van Nolet

Resultaten/afgeronde projecten

De inrichting van een klein gebied direct rond de molen is afgerond. De ruimtelijke visie voor de wijk Zuid, waarin het rivierpark is gelegen, is opgesteld; dit wordt gevolgd door verdere uitwerking in een beeldkwaliteitsplan. Tevens is in 2008 een stedenbouwkundig verkenning verricht voor het rivierpark, het gebied tussen de rivier en de Hoofdbrug, met een accent op het gebied rond de Buitensluis.

Voortgang

Momenteel wordt de stedenbouwkundige verkenning o.a. op verkeerskundige aspecten getoetst. De verwachting is dat het plan in 2009 kan worden afgerond. Uitvoering is voorzien in 2010.

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>		
Lasten	Dekking		Lasten	Dekking	
505.750	BRG	505.750	505.750	BRG	505.750
Totaal 505.750	Totaal	505.750	Totaal 505.750	Totaal	505.750

Risico's en beheersing

Geen.

Organisatie

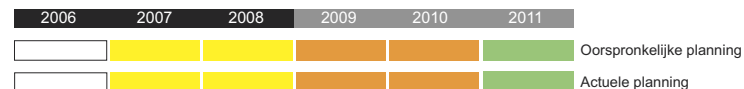
De gemeente Schiedam is verantwoordelijk voor het project.

Deelgemeente Feijenoord – Noordereiland

Feijenoord- Noordereiland

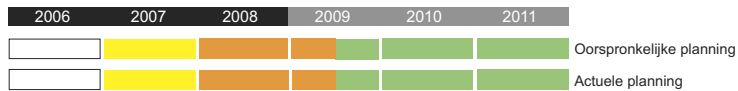
In 2008 is er veel discussie geweest over de inrichting van het Jan Eleveldterrein op het Noordereiland. In 2008 is het nog gebruikt als VIP-terrein voor de Bavaria City-race, de Camping Rotterdam en nog een paar grote en kleine evenementen. Elk jaar is het terrein na het zeer intensieve gebruik een grote modderpoel. Het terrein is onder-

deel van de op te stellen structuurvisie Kop van Feijenoord. De discussie betreft de mate waarin het Jan Eleveldterrein voor woningbouw benut zal worden. Het ziet er naar uit dat een flink stuk van het huidige terrein als park ingericht zal gaan worden. Zodra in 2009 het masterplan vastgesteld is, zal begonnen worden met het maken van het inrichtingsplan. Naar verwachting zal de inrichting eind 2010 kunnen starten.

Feijenoord- Buizenpark Katendrecht

Het Buizenpark is al ingericht. Het project betreft (nog) vervanging van het hekwerk langs de kade vanaf Provimi tot het 1e Katendrechtse Hoofd. Op het 1e Katendrechtse Hoofd, langs de kade bij de beelden Ketelbinkie en De Roeiers, wordt het aanwezige hek verwijderd en komt er geen hek terug. Het project komt neer op 460 m hekwerk verwijderen en 375 nieuw hekwerk plaatsen (globale raming 300.000 excl. BTW). Medio 2009 wordt realisatie verwacht.

Feijenoord – Maashaven Oostzijde

Project is nog niet gestart.

Financiën

	Raming UWO – prijspeil 2002		Raming 2008 – prijspeil 2002	
	Lasten	Dekking	Lasten	Dekking
Noordereiland	1.666.000	BRG	1.666.000	BRG
Katendrecht	35.700	BRG	35.700	BRG/PZH
Maashaven	1.279.250	BRG/PZH	340.000	BRG
		BRG	939.250	
Totaal	9.980.950	Totaal	2.980.950	Totaal
			2.980.950	Totaal

Maassluis tunneltje Sterrenbos

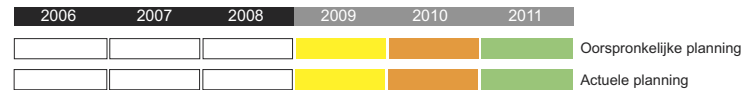
Resultaten/afgeronde projecten

De doelstelling van het project is de sociale onveiligheid weg te nemen, zodat de route beter wordt gebruikt. Hierbij wordt ondermeer

gedacht aan het verbeteren van het doorzicht in het tunneltje door verwijdering van de keermuur aan de zijde van de Nieuwe Waterweg.

Voortgang

Het plan is met het beschikbare geld een design en construct opdracht bij een 3-tal bedrijven uit te zetten. De verwachting is dat door deze wijze van aanbesteden de meeste verbetering aan de tunnel zal worden bereikt en de technische mogelijkheden optimaal worden benut met het beschikbare geld. De gemeente Maassluis heeft zelf geen middelen beschikbaar.

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>				<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>			
Lasten	Dekking			Lasten	Dekking		
208.250	BRG	208.250		208.250	BRG	208.250	
Totaal	208.250	Totaal	208.250	Totaal	208.250	Totaal	208.250

Risico's en beheersing

Geen.

Organisatie

De gemeente Maassluis is opdrachtgever.

2.7 Landtong Rozenburg

Het project betreft de herinrichting van de Landtong Rozenburg gericht op het naast elkaar versterken van de economische, recreatieve en ecologische functie en is een belangrijk groenproject voor de regio.

Resultaten/afgeronde projecten

De deelprojecten Boomweide en Kop zijn respectievelijk in 2005 en 2006 gereed gekomen. Voor het brede deel van de Landtong zijn de deelprojecten Begrazingsweide en de fiets- en skatepaden in de

zomer van 2007 aanbesteed en heeft de uitvoering in de eerste maanden van 2008 plaatsgevonden. Het werk is inmiddels opgeleverd. De spontane bosontwikkeling in het kader van de herplantplicht op de Begrazingsweide loopt voorspoedig.

Voortgang

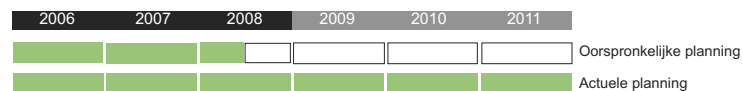
Het voorontwerp CEMP (Calandweide, Evenemententerrein, Manege en Parkheuvel) is in september 2008 in het projectteam vastgesteld behoudens enkele kanttekeningen die bij de verdere uitwerking zullen worden meegenomen. Dit voorontwerp voldoet aan het ambitieniveau van het Masterplan. In februari 2009 zal het Voorontwerp door de Stuurgroep worden vastgesteld.

Vertraging is opgetreden door onduidelijkheid over zowel de financiering van de investeringen voor de deelprojecten als het beheer daarvan. Ten aanzien van de beheerovereenkomst zijn vorderingen gemaakt. Het is echter niet gelukt deze in te laten gaan per 1 juli 2008 wat voornamelijk te wijten is aan de nog uit te voeren grondruil tussen Rijk en Rotterdam (HbR). De verwachting is dat de overeenkomst op 1 juli 2009 gereed zal zijn. Het recreatieschap heeft alle gereedgekomen deelprojecten per 1 december 2008 in beheer genomen vooruitlopend op de totstandkoming van de beheerovereenkomst.

De gevolgen voor de planning van de (eventuele) sanering van de voormalige Vuilstort Vinkseweg zijn nog niet goed in beeld. Het opstellen van het nieuwe bestemmingsplan voor het Rozenburgse deel van de Landtong staat nu gepland voor 2009. In de vigerende

planning wordt ervan uitgegaan dat CEMP volledig gereed kan zijn in 2011.

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWV – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>			
Lasten	Dekking		Lasten	Dekking		
20.000.000	BRG	0	inrichting excl. HTC	9.234.902	Divers	7.547.757
	Divers	16.600.000	fietspad	1.285.500	PZH	985.500
					BRG/PZH	300.000
	Te dekken	3.400.000			Te dekken	1.687.146
Totaal	20.000.000	20.000.000	Totaal	10.520.402	Totaal	10.520.402

Bij de opstelling van dit overzicht zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Het fietspad wordt door PZH kostendekkend gesubsidieerd en is daarom niet in bovenstaand overzicht opgenomen;
- De gemeente Rotterdam garandeert conform de Samenwerkingsovereenkomst het toegezegde bedrag van € 0.7 miljoen voor de voormalige Vuilstort Vinkseweg;
- Voor de gerealiseerde deelprojecten zijn de werkelijke kosten opgenomen;
- De totstandkoming van Harbour Technology Center is geschrapt uit het Masterplan (a.g.v. besluitvorming in de stuurgroep begin 2008). Daarom zijn in de kostenopstelling de kosten en de opbrengsten van het HTC verwijderd. Het toekomstig terrein van het HTC wordt tijdelijk een onderdeel van de Begrazingsweide;
- Het wegvallen van het eerder geraamde positief saldo van de ontwikkeling van het HTC van € 3 miljoen wordt gedeeltelijk gecompenseerd door minderkosten van de reeds uitgevoerde deelprojecten. Dit leidt tot een resterend tekort van circa € 1.9 miljoen (prijspeil 2008).

De stuurgroep heeft begin 2008 een tekort van € 0,9 miljoen aanvaard met de uitdrukkelijke opgave aan het projectteam te streven naar een sluitende begroting. Het verschil van € 1 miljoen betreft de weigering van het HbR om het wegvallen van de dekking door het begrote positieve saldo van de ontwikkeling van het HTC te compenseren. De nieuwe financiële situatie zal begin 2009 in de stuurgroep worden besproken.

Risico's en beheersing

Het genoemde actuele investeringstekort vormt een risico. De stuurgroep zal begin 2009 een uitspraak moeten doen. De voortgang in de sanering van de Vinkseweg en in de overdracht van het AVR - vliegassdepot op de Kop naar de provincie vormen een risico voor de planning. Hierover wordt regelmatig overleg gepleegd met de betreffende instanties.

De risico's omtrent het beheer zijn afgenomen ten opzichte van vorig jaar doordat de reeds gereedgekomen deelprojecten inmiddels door het Recreatieschap in beheer zijn genomen. Gestreefd wordt nu naar de inwerkingtreding van de beheerovereenkomst per 1 juli 2009.

Organisatie

De negen samenwerkende partijen hebben een projectorganisatie opgericht voor de planvorming, voorbereiding van besluiten en uitvoering van de deelprojecten. Daarnaast is er een stuurgroep waar de besluiten worden bekrachtigd.

2.8 Oostvoornse Meer

Resultaten/afgeronde projecten

Het project is gericht op kwaliteitsverbetering van de natuurlijke en recreatieve waarden van het Oostvoornse Meer, onder meer door zoutwaterinlaat. Zie ook: www.natuurlijkooostvoornsemeer.nl

Na uitgebreid en gedetailleerd onderzoek en intensief overleg met de betrokken partijen, ondernemers, belanghebbenden en omwonenden is medio 2007 een uitvoeringspakket van maatregelen vastgesteld en de planning. De volgende maatregelen worden uitgevoerd:

- (a) realisatie van watersysteem voor transport van en naar de Missispijshaven ten behoeve van (a1) het inlaten van zout water en (a2) aanpassing van het peilbeheer;
- (b) verbeteren van de recreatieoeveren en bijbehorende recreatievoorzieningen;
- (c) het plaatsen van objecten t.b.v. de duiksport;
- (d) het plaatsen van een kunstwerk alias speeltoestel;
- (e) natuurherstel Groene Strand: dit onderdeel is met subsidie van LNV begin 2007 reeds afgerond: er is struweel verwijderd en er zijn broedplaatsen (op het Vogeleiland en in de lagune) geschikt gemaakt.

Om de verantwoordelijkheden en de afspraken bestuurlijk vast te leggen is er een uitvoeringsovereenkomst opgesteld. Op 1 november 2007 is deze ondertekend door de bestuurders en middels een openingshandeling bekrachtigd. Er is sprake van een plusvariant: (-) er is gekozen voor een meer duurzaam ontwerp, (-) extra voorzieningen aan de oevers en (-) er zijn nadrukkelijker afspraken over de toekomst voor het meer gemaakt. Ook beheer en monitoring, voor na de BRG-horizon, zijn geregeld.

Voortgang

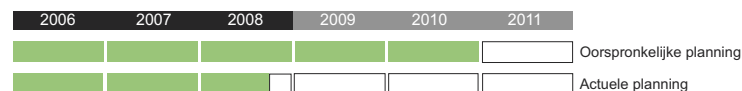
In 2008 is gestart met de uitvoering van het project.

De recreatieoeveren zijn daarbij aanzienlijk verbeterd. De technische oplevering en overdracht van het maatregelenpakket rondom de recreatieoeveren heeft op 6 juni 2008 plaatsgehad. Stranden zijn breder, grinddammen zijn verhoogd en er zijn diverse voorzieningen aangebracht. Bij Slag Stormvogel zijn de steigers verlengd en verplaatst; bij Slag Baardmannetje is zelfs een geheel nieuwe steiger geplaatst. Onder water zijn, met behulp van het duikpeleton van de Landmacht, een heipalenbos en een kunstrijf gerealiseerd.

Ook de realisatie van het watersysteem is afgerond. Met het grotendeels ondergrondse systeem kan water op grote diepte worden opgezogen uit het Beerkanaal en via een ruim 800 meter lange leiding het meer in gepompt worden. De technische oplevering en overdracht heeft officieel plaatsgehad op 30 oktober 2008. Deze gelegenheid is tevens aangegrepen als feestelijke bestuurlijke afronding van alle aanlegwerkzaamheden.

Tijdens de uitvoering is de scope van het project uitgebreid met aanpassingen aan het watersysteem. Deze scope uitbreiding is uitgevoerd in opdracht door Waterschap Hollandse Delta (WSHD) en wordt volledig door het WSHD gefinancierd. Het onderdeel peilverhoging, de peilbesluitprocedure, is vanwege vertraging in de natuurbeschermingswetgeving (NB-wet en ontheffing Flora en Faunawet) uitgesteld

tot 2009. Pas als dit traject is afgerond kan het BRG-project afgesloten worden. Dit zal naar verwachting in het eerste kwartaal van 2009 in de stuurgroep plaatsvinden. Het nieuwe peilbeheer wordt dan einde van 2009 ingesteld.

Nulmeting

Door HbR en ROM-Rijnmond is er in oktober 2007 middels foto-opnamen een nulmeting verricht. Na oplevering van de technische maatregelen heeft er in november 2008 opnieuw een opname plaatsgehad. Van de situatie "voor" en "na" is een fotoboekje gemaakt.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

Vanwege met name het extra duurzame ontwerp en extra onderhoud zijn de projectkosten aangepast tot € 8,1 miljoen (incl. BTW). Hiertoe draagt het WSHD een bedrag van ca € 1,3 miljoen extra bij.

<i>Raming UW0 – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>		
Lasten	Dekking		Lasten	Dekking	
6.000.000	BRG	5.000.000	5.860.611	BRG	4.439.857
	Divers	1.000.000		LNV	266.391
				WSHD	1.154.363
Totaal	6.000.000	Totaal 6.000.000	Totaal	5.860.611	Totaal 5.860.611

Risico's en beheersing

Alle technische maatregelen zijn afgerond.

Organisatie

Om tot een gezamenlijk gedragen projectuitwerking te komen is in 2006 een projectorganisatie gestart onder voorzitterschap van het HbR. Naast de gemeente Rotterdam maken het Waterschap Hollandse Delta (WSHD), het Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg (RVPR), de Stichting ZuidHollands Landschap en de gemeente Westvoorne deel uit van de projectorganisatie.

Het Havenbedrijf Rotterdam is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project. De recreatieonderdelen zijn na de technische oplevering op 6 juni 2008 overgedragen aan het RVPR. Het watersysteem is op 30 oktober 2008 overgedragen aan het WSHD.

2.9 Stadspark Duinvallei

Project was in voorbereiding, maar inmiddels zijn er besprekingen gaande over vervanging door een kansrijker en urgenter project.

2.10 Deelprogramma Gebiedsgerichte Benadering

Westvoorne

Resultaten/afgeronde projecten

In eerste instantie is Westvoorne gestart met de planvorming voor de fietstunnel Tichelarijweg. Toen bleek dat een investering van BRG-gelden in het voornoemde project onvoldoende rendement zou opleveren. De gemeente Westvoorne heeft daarom een wijzigingsvoorstel voor haar deelproject bij de gemeente Rotterdam ingediend. Het wijzigingsvoorstel en het daarin genoemde project Centrumplan De Ruy/Cultureel centrum De Man past binnen dezelfde rijksdoelstelling van het BRG-programma te weten "ruimtelijke kwaliteit in de regio Rotterdam". Met het wijzigingsvoorstel is ingestemd en het project is inmiddels gestart.

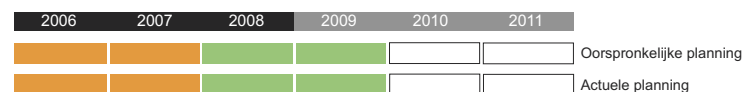
Voortgang

Centrumplan De Ruy

De vloer en wanden van de parkeerkelder zijn gerealiseerd. Het parkeerdek is betontechnisch gereed. Het dak van de kelder vormt het plein. Rondom het plein zullen de woningen, het "Elisabethhof" worden gebouwd.

Cultureel Centrum De Man

Het gebouw is wind- en waterdicht. De afwerkingsfase (:elektrotechnische en overige installaties, vloeren, wanden en plafonds) is gestart. Medio maart wordt de oplevering verwacht.

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

Voor de gebiedsgerichte benadering Westvoorne is vanuit BRG € 2.850.000 beschikbaar. Hiervan is reeds € 2.000.000 voorgefinancierd door het Havenbedrijf Rotterdam N.V. Het gehele bedrag van de voorfinanciering kan besteed worden aan het nieuwe project Centrumplan De Ruy/Cultureel centrum De Man. Hierop wordt echter wel de reeds aan het project fietstunnel Tichelarijweg bestede bedrag van € 133.000 in mindering gebracht. Voor gebiedsgerichte benadering Westvoorne resteert derhalve vanuit BRG een maximale bijdrage van ca. € 850.000.

Raming UW0 – prijspeil 2002		Raming 2008 – prijspeil 2002			
Lasten	Dekking	Lasten	Dekking		
2.000.000	BRG	2.000.000	Cultureel centrum	BRG	2.000.000
			Bouw		2.791.329
			Grond		61.816
			Elisabethplein	Divers	1.364.617
			Bouw en inrichting		435.106
			Kunst		76.366
Totaal	2.000.000	Totaal	2.000.000	Totaal	3.364.617
				Totaal	3.364.617

Risico's en beheersing

Geen.

Organisatie

De gemeente Westvoorne is opdrachtgever voor de uitvoering van de deelprojecten.

Goedereede

Resultaten/afgeronde projecten

De projecten die deel uitmaken van de BRG-opgave zijn:

- A. Opwaardering recreatiegebied Vrijheidsweg - Oude Nieuwlandseweg
- B. Verplaatsingsgebied westdeel;
- C. Verplaatsingsgebied oostdeel;
- D. Natuurontwikkeling binnenduinrand.

Voor de projecten A t/m C geldt dat de aanpassing van de infrastructuur (Vrijheidsweg) is afgerond, zoals al eerder is gemeld.

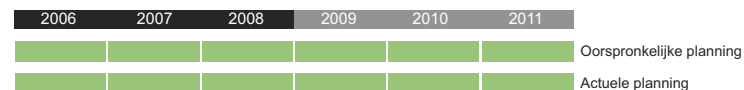
In 2007 zijn de middelen voor het project Verplaatsingsgebied oost (C) verminderd ten gunste van het recreatiegebied Vrijheidsweg (A). Tevens is binnen project A een aantal deelprojecten vervallen en vervangen door de projecten VCP Ouddorp en Revitalisering centrum Ouddorp.

In 2008 is de Kinderboerderij De Mekkerstee (project C) en het project VCP Ouddorp (Spaanseweg-Smalle Einde) gereedgekomen.

Voortgang

De deelprojecten Maatregelen Flauwe Werk (project C) en Revitalisering centrum Ouddorp, 1e fase zijn in uitvoering en worden in het eerste kwartaal van 2009 afgerond.

Naar verwachting zullen in 2009 de projecten Revitalisering centrum Ouddorp (2e fase) en Haven Goedereede in uitvoering komen, in 2010 de herinrichting Oude Nieuwlandseweg (incl wandelmogelijkheden) en in 2011 de collectieve recreatieve voorzieningen voor het gebied oost (C).

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>				<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>			
	Lasten	Dekking		Lasten	Dekking		
Project A	1.615.000	BRG	7.596.000	Project A	1.844.000	BRG	7.596.000
Project B	1.770.000			Project B	1.770.000		
Project C	2.396.000			Project C	2.167.000		
Project D	1.815.000			Project D	1.815.000	BRG/PZH	1.815.000
Totaal	7.596.000	Totaal	7.596.000	Totaal	7.596.000	Totaal	7.596.000

Risico's en beheersing

Geen.

Organisatie

De gemeente Goedereede is opdrachtgever en verantwoordelijk voor de uitvoering van de deelprojecten A t/m C. De provincie is verantwoordelijk voor het project Natuurontwikkeling Binnenduinrand.

Hoogvliet

Sinds mei 2008 is een deelgemeentelijke projectorganisatie Groene Gordel actief. Met het dagelijks bestuur van de deelgemeente als opdrachtgever, wordt met een procesmanager en diverse projectleiders

en inhoudelijke experts gewerkt aan de projecten.

Hellingpark

Deelplan 1 Park de Heerlijkheid

Deelplan 2 Tussen Heerlijkheid en Aveling

Deelplan 3 Entree De Aveling

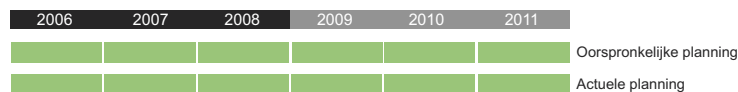
Resultaten/afgeronde projecten

Park de Heerlijkheid is op dit moment nagenoeg afgerond. Het park is opgeleverd en wordt overgedragen naar de deelgemeentelijke beheerorganisatie. Er loopt wel nog een discussie met de brandweer over de aanleg van blusvoorzieningen en de bereikbaarheid van het terrein tijdens evenementen. Daarnaast is de aanpak van de ontsluitingsweg en de parkeervoorzieningen voor het park in afwachting van een overeenkomst tussen Rijkswaterstaat en de nooddiensten in het kader van de verbreding A15 over de aanvalsroute vanuit Hoogvliet naar het Botlekgebied.

Voortgang

Als vervolg op de ontwikkeling van scenario's van zomer en najaar 2008, wordt op dit moment een projectplan voor de deelplannen 2 en 3 opgesteld. Zoals eerder aangegeven, geldt dat planontwikkeling voor de deelplannen 2 en 3 sterk binnen de invloedssfeer van de verbreding A15 door Rijkswaterstaat valt. De onderhandelingen van de deelgemeente met Rijkswaterstaat over de uitvoeringsovereenkomst

zijn nog niet afgerond. De deelgemeente is in afwachting van een nieuw voorstel van RWS voor een datum voor ondertekening. De uitvoeringsovereenkomst zal bepalend zijn voor planning en voortgang van de planvoorbereiding van de deelplannen 2 en 3. Op dit moment heeft deze planontwikkeling vooral een agendastellend en analyserend karakter.

Nulmeting

Voor deelplan 1 is de uitgangssituatie de toestand van voor de start van de bouwwerkzaamheden. Oude, in onbruik geraakte sportvelden zijn opgeruimd om plaats te maken voor het park.

Voor deelplan 2 en 3 is de uitgangssituatie het ruimtelijk inpassingsvoorstel A15 zoals opgesteld door Rijkswaterstaat als bijlage bij de bestuursovereenkomst van maart 2008 tussen RWS en betrokken partijen. De deelgemeente zoekt nadrukkelijk naar mogelijkheden om het ambitieniveau van deze voorstellen te verhogen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWV – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>				
Lasten		Dekking	Lasten		Dekking		
8.700.000	BRG	3.450.000	Inrichting*	1.829.199	BRG*	391.839	
	Divers	5.250.000	Grondsanerig*	579.801	RWS*	1.491.359	
			Planvoorbereiding*	348.151	WSHD*	310.790	
					IPSV*	518.764	
					R'dam*	44.399	
			Nog te besteden	5.942.849	BRG	3.058.161	
					Te dekken	2.884.688	
Totaal	8.700.000	Totaal	8.700.000	Totaal	8.700.000	Totaal	8.700.000

Risico's en beheersing

Deelplan 1

Geen noemenswaardige risico's meer.

Deelplan 2 en 3

Voortgang en financiering is afhankelijk van de overeenkomst met Rijkswaterstaat over de inpassing van de verbrede A15.

Organisatie

De projectorganisatie wordt ondersteund door Gemeentewerken Rotterdam. GW coördineert onder andere de uitvoering van Park de heerlijkheid en draagt zorg voor financiële toetsing van de inpassingsvoorstellen van Rijkswaterstaat aan de deelgemeente.

Fiets- en wandelroute Albrandswaard

Het netwerk van fietspaden in het buitengebied aan de oostkant van Hoogvliet wordt uitgebreid. De fietspaden maken onderdeel uit van het regionale fietspadenplan en zijn daarnaast onderdeel van de Groene Gordel, de groene ruimte rond de bebouwde kom van Hoogvliet. Hierdoor ontstaan betere fietsverbindingen in de regio en een aantrekkelijker en beter te gebruiken groene ruimte rondom Hoogvliet. De uitbreiding van het fietspadennetwerk bestaat uit 3 zogenaamde ontbrekende schakels:

- Tracé 1: Dijk langs de metrobaan
- Tracé 2: Kruin van de Deeldijk
- Tracé 3: Welhoeksedijk

Resultaten/afgeronde projecten

In het afgelopen half jaar zijn diverse werkzaamheden uitgevoerd;

Tracé 1: Dijk langs de metrobaan

Aan de noordzijde van de Groene Kruisweg is in november en december 2008 tracé 1 aangelegd. Het sluit aan op het bestaande fietspad in het Bos Valckestein richting Poortugaal.

Het fietspad zal later worden aangesloten op de Hoogvlietse wijk Gardering/Tussenwater omdat over de ligging van deze aansluiting nieuwe besluitvorming nodig is. Naar verwachting is die binnen enkele maanden afgerond.

Tracé 2 Kruin van de Deeldijk

Vanaf de aansluiting van de Welhoeksedijk op de Duifhuisweg is in november en december 2008 tracé 2 aangelegd. Het traject loopt voorlopig tot aan de Groene Kruisweg. De kruising met de Groene Kruisweg is een apart project dat op dit moment uitgewerkt wordt.

Tracé 3 Welhoeksedijk

Dit fietspad is vooral belangrijk voor de fietsers tussen Hoogvliet en Poortugaal.

Het tracé is voorbelast tussen medio november en medio december 2008. Dit wil zeggen dat voor een jaar lang extra gewicht in de vorm van zand op de plaats van het toekomstige fietspad is neergelegd. Zodra de ondergrond voldoende is verdicht en daardoor versterkt, wordt het overtollige zand weggehaald en kan het fietspad eind 2009 worden aangelegd.

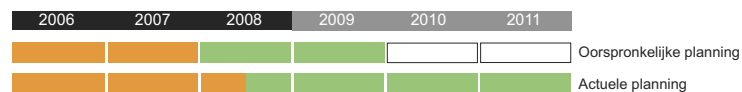
Voortgang

Op twee plaatsen is het ontwerp voor de fiets- en wandelroutes aangepast. Voortschrijdend inzicht tijdens het project heeft geleid tot een aangepast ontwerp voor het viaduct over de Groene Kruisweg dat in de toekomst tracé 1 en tracé 2 zal verbinden. Voorheen is uitgegaan van een korter viaduct met alleen een fietspad. Thans wordt uitgegaan van een langer viaduct en de toevoeging van een voetpad. Dit heeft een aanzienlijke kostenverhoging tot gevolg.

Het fietspad langs de A15 aan de noordkant van Hoogvliet, eerder onderdeel van tracé 1, komt er niet. Door de verbreding van de A15 blijft er te weinig ruimte over voor een fietspad. In plaats van dit pad komen er twee nieuwe aansluitingen aan de noordkant van het reeds aangelegde pad van tracé 1: één in westelijke richting naar de Gadering en Tussenwater, die later zal worden aangelegd, één aansluiting in oostelijke richting naar de buurgemeente Albrandswaard, ic Poortugaal. Deze laatste aansluiting wordt in een later stadium door het Waterschap Hollandse Delta gerealiseerd.

Het streven is het viaduct en de aansluiting naar Gadering/Tussenwater eind 2009 te realiseren.

Nulmeting

De uitgangssituatie wordt bepaald door de situatie tot medio 2008 met ontbrekende schakels in het regionale fietspadennetwerk langs de gemeentegrens van Hoogvliet met Albrandswaard.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

Het viaduct over de Groene Kruisweg is ontwikkeld en geraamd. Op dit moment wordt met de Stadsregio en de provincie Zuid-Holland gezocht naar aanvullende financiering. Naar alle waarschijnlijkheid zullen genoemde partijen het benodigde budget beschikbaar stellen.

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>			<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>				
Lasten		Dekking	Lasten		Dekking		
2.300.000	BRG/PZH	1.250.000	Planvoorbereiding	112.772	PZH	112.772	
	Divers	1.050.000	Tracé 1	192.690	BRG/PZH	1.100.000	
			Tracé 2	261.952	BRG	150.000	
			Tracé 3	296.582	Divers		
			Viaduct	3.329.893	Te dekken	2.831.117	
Totaal	2.300.000	Totaal	2.300.000	Totaal	4.193.889	Totaal	4.193.889

Risico's en beheersing

Risico's in dit project zijn vooral van financiële aard. Door de complete verantwoordelijkheid voor ontwerp, raming, aanbesteding en uitvoering bij Gemeentewerken Rotterdam neer te leggen worden deze risico's gedragen door de gemeente Rotterdam. Getracht wordt van PZH en Stadsregio kostendekkende subsidies te verkrijgen.

Organisatie

De projectleiding berust bij de deelgemeente en wordt ondersteund door Gemeentewerken Rotterdam. Daarnaast is er regelmatig overleg

met projectpartners; de gemeente Albrandswaard en het Waterschap Hollandse Delta.

Ruigeplaatsbos

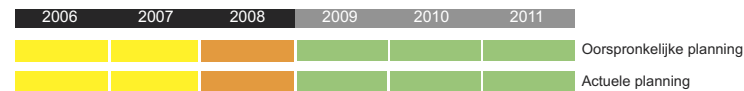
Resultaten/afgeronde projecten

De Herikweg, de weg door het Ruigeplaatbos langs de bebouwde kom van Hoogvliet, wordt op dit moment opnieuw geprofileerd en autovrij ingericht. Afronding van de werkzaamheden is voorzien in januari 2009.

Voortgang

Op 12 januari 2009 gaat het deelproject 'herinrichting Jachthaven Hoogvliet en omgeving' officieel van start. Het projectteam is dan actief en het concept-projectplan zal definitief gemaakt worden tijdens een tweedaagse Project Start Up. In het projectteam hebben een ontwerp bureau, experts natuurontwikkeling, havenontwikkeling en recreatie, Gemeentewerken Rotterdam en het OBR zitting. In februari 2009 zal door de Stuurgroep Groene Gordel een projectcontract Jachthaven worden vastgesteld inclusief projectdefinitie, planning, planvoorbereidingskosten en risicoinventarisatie.

De verhuizing van de manege naast de jachthaven naar de oostgrens van Hoogvliet zal volgens planning nog dit jaar plaatsvinden.

Nulmeting

Uitgangssituatie voor het Ruigeplaatbos is de huidige situatie waarin het deel van het bos ten noorden van de jachthaven is in de afgelopen jaren is ingericht als 'nieuwe natuur' met een begrazingsgebied en een deel getijdenatuur. In en rond de jachthaven is een vijftal verenigingen gevestigd en het algehele niveau van inrichting en beheer is schraal en weinig uitdagend te noemen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>		<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>	
Lasten	Dekking	Lasten	Dekking
3.700.000	BRG	2.400.000	Nog niet bekend
	Divers	1.300.000	
Totaal 3.700.000		Totaal 3.700.000	Totaal 0

Risico's en beheersing

Rond het project jachthaven en omgeving is een aantal risico's gesignaleerd:

- planologische goedkeuring van geplande ontwikkelingen. Het vigerende bestemmingsplan is 'conserverend' van aard en biedt weinig mogelijkheden voor ontwikkeling van publieksgerichte voorzieningen.
- financiering van ingrepen. De projectlocatie is grotendeels buitendijks zonder riolering. Kosten voor bouwrijp maken zullen zeer hoog zijn.
- medewerking van het waterschap aan buitendijkse ontwikkelingen
- weerstand van zittende verenigingen tegen verandering
- medewerking van Rijkswaterstaat aan vergroting van het aantal ligplaatsen in de aan een drukke vaarweg grenzende haven
- slibvorming in de haven
- vervuilde grond

In de komende maanden zal een uitgebreide risico-inventarisatie worden opgesteld. Hiervoor is reeds een aantal civiel-technische onderzoeken verricht.

Organisatie

Voor het project Jachthaven is met ingang van 12 januari een projectteam actief met diverse adviseurs, Gemeentewerken Rotterdam en het OBR. De projectleiding wordt door de deelgemeente verzorgd.

Charlois

De projecten: steiger watertaxi, Zuiderpark en Lepelaarsingel zijn gereed. Over de langzaamverkeersbrug en de routing ontsluiting Eemhaven is er geen melding.

Hoek van Holland: De Rondgang

Resultaten/afgeronde projecten

Project betreft herinrichting van het sport- en recreatiegebied De Rondgang met als doel het gebied toegankelijker, veiliger én geschikt te maken voor de behoeften van een sterk groeiende deelgemeente. Er zijn twee deelprojecten aan te wijzen: nieuwe huisvesting voor de (sport-)verenigingen en de inrichting van de openbare ruimte met aantrekkelijk groen en veilige wandelroutes.

Het grootste deel van de nieuwe accommodaties is in de periode 2007/2008 gerealiseerd.

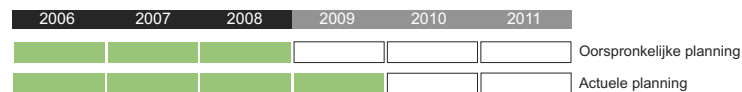
Er is een nieuw clubhuis voor de zangvereniging opgericht op een locatie dichtbij het centrum. Er is een rugbyveld gerealiseerd; zo ook een kunstgras- en een vierde speelveld voor de voetbalvereniging. De nieuwe tennisaccommodatie is in 2008 opgeleverd met voor een deel behoud van velden en deels nieuwe allweatherbanen. Het gebouw voor de Scouting is middels zelfwerkzaamheid gereed gekomen;

hierin is tevens een educatie-mogelijkheid voor basisscholen opgenomen. Het clubhuis van de Jeu de Boules-vereniging is gedemonteerd en op de nieuwe locatie weer opgebouwd, ook door de leden zelf. En tenslotte is de rugbyvereniging in oktober gestart met het nieuwe clubhuis.

Voortgang

De herinrichting van de openbare ruimte is halverwege 2008 gestart (parkeren, paden, verlichting). Dit alles op basis van het transformatieplan van 2007. Dit plan is uitgewerkt in een beplantingsplan dat uitgevoerd zal worden in 2009. In april zullen de werkzaamheden in grote lijnen afgerond zijn. De omgeving van het Rugbygebouw kan echter pas aangelegd worden na oplevering van het gebouw, vermoedelijk in september 2009.

Scopewijzigingen

Geen

Financiën

<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>		<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>	
Lasten	Dekking	Lasten	Dekking
4.400.000	BRG 4.400.000	Inrichting 3.312.478	BRG 4.351.858
		Grond 910.585	Sportjaar 159.835
		Planvoorbereiding 323.350	Havenbedrijf 34.720
Totaal 4.400.000	Totaal 4.400.000	Totaal 4.546.413	Totaal 4.546.413

Risico's en beheersing

Een risico wordt gevormd door een eventuele hapring in de rijksfinanciering van de munitieaantering.

Organisatie

Project wordt uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de deelgemeente Hoek van Holland.

Brug over het Oranjekanaal

Resultaten/afgeronde projecten

De brug over het Oranjekanaal is onderdeel van het project tweede ontsluitingsweg Hoek van Holland. Het betreft de aanleg van een nieuwe wegverbinding tussen het nieuwe kruispunt Maasdijk (N220)

en de Haakweg in Hoek van Holland. Het project maakt deel uit van het integraal Plan Verbetering infrastructuur Westland / Hoek van Holland, kortweg '3-in-1' genoemd.

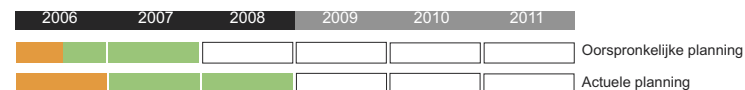
De exacte ligging van de weg en de brug zijn in samenhang met elkaar vastgesteld. Beide alignementen worden bepaald door voorwaarden, die aan het ontwerp zijn gesteld ten aanzien van:

- Verkeersfunctie
- Wegbeeld en ruimtelijke kwaliteit
- Uniformiteit en herkenbaarheid.

De bouw van de brug is in september 2008 afgerond.

Voortgang

De brug is tijdelijk in gebruik als onderdeel van een omleidingroute van verkeer van en naar het bedrijventerrein Oranjekanaal 45. Na oplevering van het tracédeel Pettendijk medio 2010 (was eind 2009) zal de brug definitief in gebruik worden genomen als onderdeel van het nieuwe tracé Haakweg naar Maasdijk.

Nulmeting

Geen.

Scopewijzigingen

Geen.

Financiën

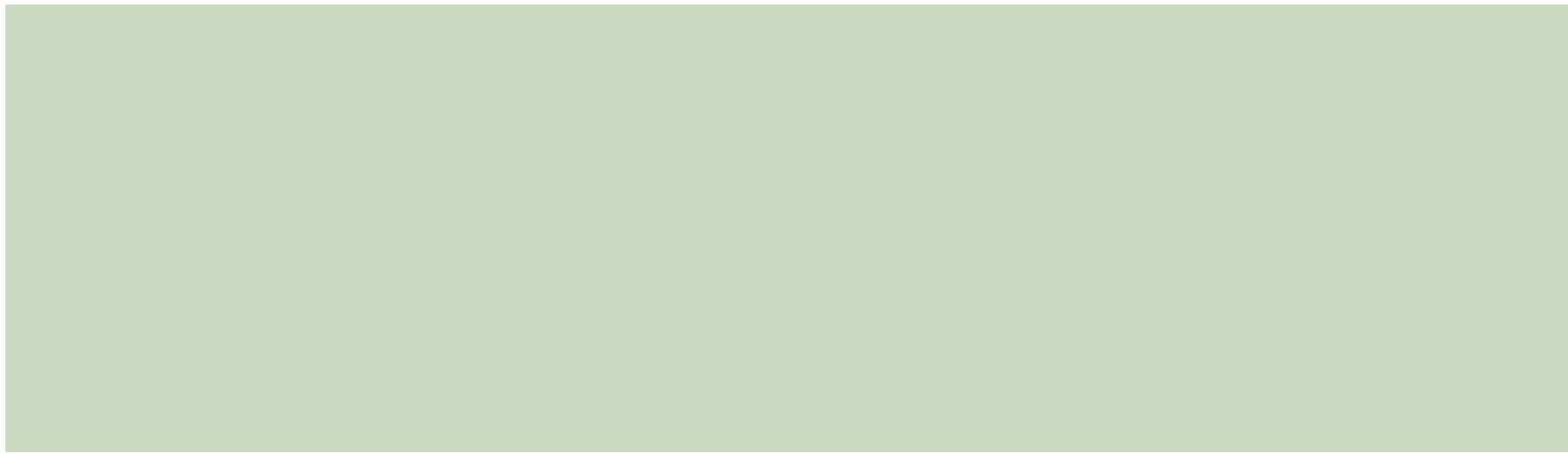
<i>Raming UWO – prijspeil 2002</i>		<i>Raming 2008 – prijspeil 2002</i>			
Lasten	Dekking	Lasten	Dekking		
5.000.000	2.500.000	Bouw	3.757.596	BRG	2.500.000
	2.500.000	Bijkomende kosten	542.020	BDU/R'dam	2.346.176
		Planvoorbereiding	546.560		
Totaal 5.000.000	Totaal 5.000.000	Totaal	4.846.176	Totaal	4.846.176

Risico's en beheersing

Geen.

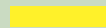
Organisatie

De gemeente Rotterdam heeft in nauwe samenwerking met de deelgemeente Hoek van Holland de planvorming georganiseerd, inclusief (aansturing van) planrealisatie, afstemming van procedures en voortgangsbewaking.

Verklaring bij de planningsschema's:

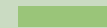
Vorbereiding

Planvorming

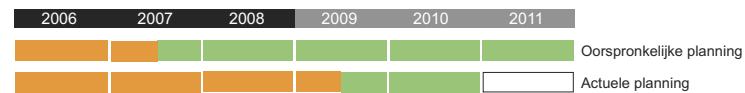

Uitvoering

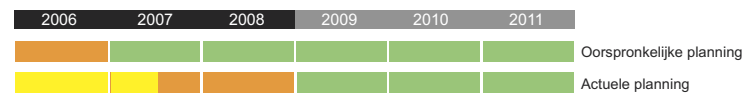

2.11 Totaaloverzicht Planning

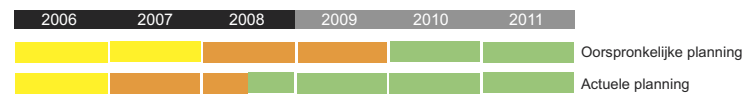
2.1. Warmtebedrijf

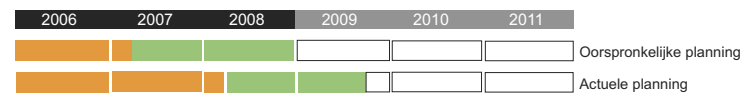
2.3 Kenniscentrum Geluid

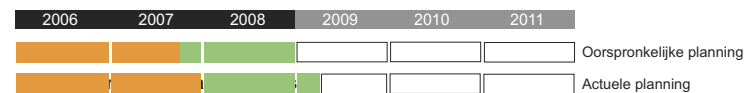
2.4 Stille Wegdekken (provinciale wegen)

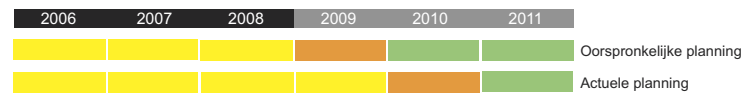
2.5 Deelprogramma Geluidsschermen - Vlaardingen Westwijk

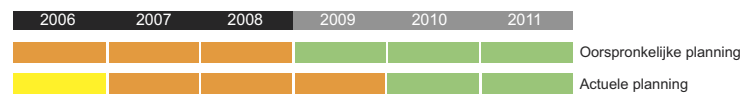
2.5 Deelprogramma Geluidsschermen - Kleiwegkwartier

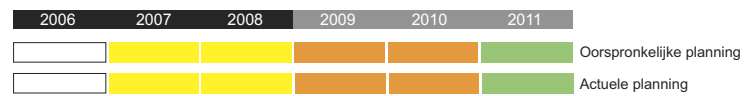
2.5 Deelprogramma Geluidsschermen - Gordelweg

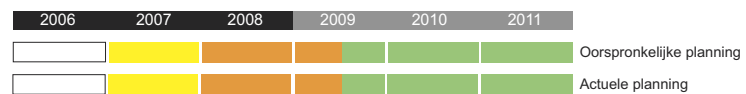
2.6 Deelprogramma Rivierparken - Pleintje van Nolet

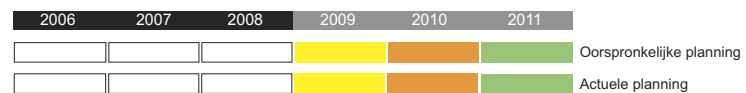
2.6 Deelprogramma Rivierparken - Noordereiland

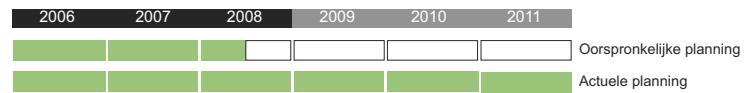
2.6 Deelprogramma Rivierparken - Buizenpark Katendrecht

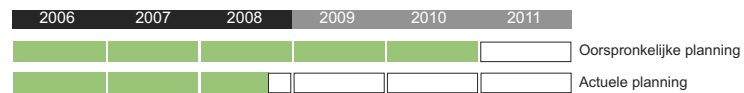
2.6 Deelprogramma Rivierparken - Tunneltje Sterrenbos

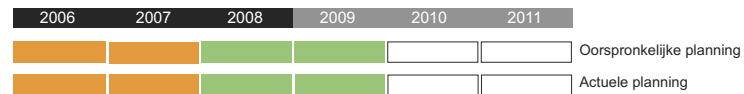
2.7 Landtong Rozenburg

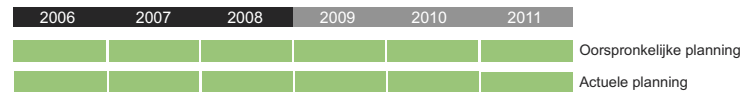
2.8 Oostvoornse Meer

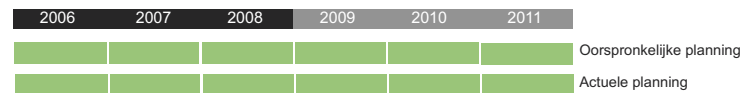
2.10 Deelprogramma GGB - Westvoorne

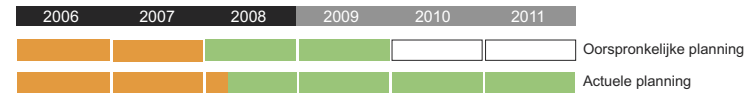
2.10 Deelprogramma GGB - Goedereede

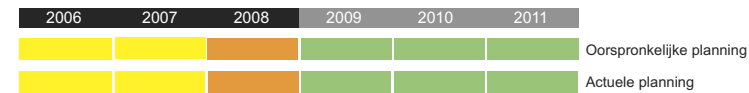
2.10 Deelprogramma GGB - Hoogvliet Hellingpark

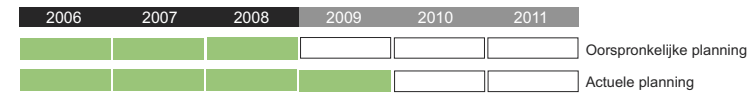
2.10 Deelprogramma GGB- Hoogvliet fiets- en wandel Route Albrandswaard

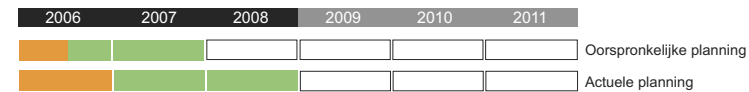
2.10 Deelprogramma GGB - Hoogvliet - Ruigeplaatbos

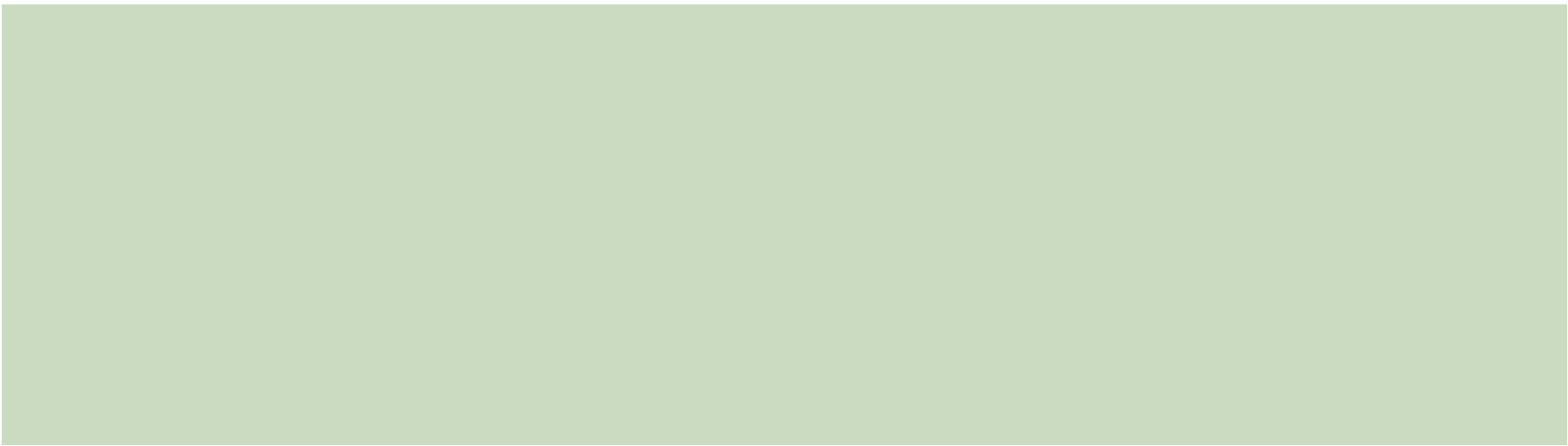

2.10 Deelprogramma GGB - HvH De Rondgang

2.10 Deelprogramma GGB - HvH Brug over Oranjekanaal

3 Intensiveringsprojecten

Uitvoering intensivering en aanleg DBFT-terminal Maasvlakte

Intensiveringsprojecten geven een impuls aan het oplossen van het ruimtetekort in de haven van Rotterdam. De ruimtewinst betreft de gewonnen ruimte als gevolg van herontwikkeling, aanwinning dan wel intensiever gebruik van havengerelateerde functies in het bestaande havengebied.

De gewonnen ruimte wordt gemeten in hectares, die beschikbaar zijn voor (nieuwe) uitgifte dan wel andere havengerelateerde functies.

De gerealiseerde ruimtewinst op 1-1-2008 was reeds 182,3 ha. In 2008 is na demping 7 ha nieuw terrein ontstaan en daarop, de kop van de Deltaterminal op de Maasvlakte, is een bargefeeder terminal (DBFT) gerealiseerd. De gerealiseerde intensivering is dus op 1-1-2009: 189,3 ha.

De hectares voor intensivering van de bestaande haven zijn sinds 2001 door middel van extra inspanningen van het Havenbedrijf bereikt. "Er wordt momenteel nog gewerkt aan diverse projecten. Het vinden van nieuwe ruimte wordt steeds ingewikkelder en extra kostbaar.

Verwachte mijlpalen 2009-2012

RDM terreinen Heijplaat ¹⁾ (Oost, West, Heijsehaven)	circa 18,6 ha
Nerefco Pernis	circa 14 ha
Herontwikkeling Hartelmond (2e fase)	circa 12 ha
Truck Port d'Arcyweg	circa 15,5 ha
Herstructurering Papagaaienbek	> 10 ha

¹⁾ Is identiek aan de in vorige rapportages genoemde Heijplaat Bedrijventerrein-Noord

3.1 Aandachtspunten

Vooraf

In het kader van het PMR-project BRG (Bestaand Rotterdams Gebied) zijn projecten vastgesteld gericht op leefbaarheid en op intensivering. Daarnaast zijn er in het BRG-project en de UWO twee thema's benoemd welke niet als project zijn aangemerkt maar als zogenaamd "aandachtspunten BRG". Dit zijn (1) "Intensiveren containersector in de Rotterdamse haven" en (2) "Voortdurende aanscherping van het uitgiftebeleid" door het HbR".

Deze aandachtspunten zijn apart benoemd omdat ze niet direct in de invloedssfeer lagen van de betrokken partijen en het uitgiftebeleid het primaire bedrijfsproces van het HbR betreft. Aan het HbR is verzocht in deze, direct aan ruimte gerelateerde onderwerpen, inzicht te verschaffen door middel van een rapportage.

Hieronder wordt ingegaan op de voorgeschiedenis, afspraken en verantwoordelijkheden van het HbR, stand van zaken en op de inhoud.

Voorgeschiedenis

Vanaf de start van het Project Mainportontwikkeling Rotterdam zijn naast inhoudelijke projecten voor BRG ook een aantal overige maatregelen benoemd. In de Memorandum van Overeenstemming (1 maart 2002), als resultaat van de studie Vervolgstappen BRG, worden uiteindelijk benoemd: (-) "Voortdu-

rende aanscherping van het uitgiftebeleid” en (-) “Stimuleren van een hogere productiviteit in de containersector”.

In de MvO van 2002 is het project uitgiftebeleid concreet benoemd als een project waarin de uitgifteprocedure en het beleid dient te worden beschreven. Vermeld is dat het resultaat een notitie betreft over hoe het uitgiftebeleid de afgelopen jaren is vormgegeven binnen het toenmalige Gemeentelijk Havenbedrijf Rotterdam (GHR).

Bij het project containersector is in de UWO opgenomen dat het de inspanningsverplichting is om te voorzien in (-) up-to-date gegevens omtrent de ontwikkeling in intensivering in de containersector en in (-) de sturingsmogelijkheden en instrumenten van de verschillende actoren om gewenste intensivering te bereiken. Ook hiervan dienen de resultaten in een notitie te worden samengevat.

Daarop is de uitvoering hiervan door het GHR ter hand genomen; het eindresultaat daarvan is op 18-3-2003 aan het BOR gerapporteerd (BOR 03.014 en 03.015). Beide notities zijn destijds tot stand gekomen door projectteams binnen het GHR.

Afspraken en verantwoordelijkheden HbR

In de UWO BRG is in september 2005 t.a.v. de aandachtspunten vastgesteld (artikel 2.6) dat er verhelderende notities zijn aangeleverd aan het BOR en

deze, volgens de partijen, voldoende inzicht bieden in de thematiek en werkwijze, de beïnvloedingsmogelijkheden en kentallen.

Voor het vervolg is afgesproken (zie artikel 2.7 UWO BRG) dat:

(-) *Jaarlijks*, tegelijkertijd met de rapportage van overige BRG-projecten, voor “Intensiveren containersector” een actualisatie van de kentallen aan BOR en VROM plaatsvindt;

Daarmee wordt bedoeld dat jaarlijks de bijlage 1 moet worden geüpdate ten aanzien van de ruimteproductiviteit (TEU/meter kade en TEU/ha) voor (a) de short-sea en (b) de deep-sea sector in (1) Waal-Eemhavengebied en (2) op de huidige Maasvlakte. Zo mogelijk dient daarbij een benchmark t.o.v. het buitenland worden bijgevoegd.

(-) *Vijfjaarlijks* dient, ten behoeve van de algehele evaluatie van het BRG-project door de gemeente Rotterdam, de tussenstand van beide aandachtspunten worden gemeld. In bijlage 7 van de UWO is vermeld dat dit voor het eerst in 2011 dient te geschieden.

Stand van zaken

Voor het jaar 2008 zijn de kengetallen bepaald ten aanzien van de ruimteproductiviteit. Ook zijn de getallen opnieuw vergeleken met omringende havens. De resultaten hiervan worden middels deze rapportage aan de gemeente toegestuurd. Tevens is extra een samenvatting van uitgiftebeleid opgesteld (zie § 3.4.1).

Voortdurende aanscherping van het uitgiftebeleid

Het HbR is verantwoordelijk voor de uitgifte - in erfpacht of huur - van bedrijfs-terreinen in het Rotterdamse haven- en industriegebied. Altijd al lag aan de uitgifte een weloverwogen beleid ten grondslag. Nu helemaal, sinds ruimte-schaarste de dominante factor is. Gevraagd is om in het kader van BRG inzicht te verschaffen in dit proces omdat efficiënt ruimtelijk gebruik hierbij direct aan de orde is. Hiertoe is eerder (maart 2003) een uitgebreide rapportage aan het BOR geleverd.

Op dit moment is HbR bezig om haar visie op de uitgifte van terreinen en de uitvoering daarvan nader te beschrijven. Het uitgiftebeleid geeft randvoorwaarden en richting aan de terreinuitgifte en dient als referentiekader voor iedere uitgifte. Voor iedere uitgifte vindt een strategische afweging plaats op basis van de volgende drie uitgangspunten:

1. Optimale ruimtebenutting;
2. Optimale inpassing van een uitgifte in de omgeving;
3. Maximaal financieel rendement.

Bij het maken van de strategische afweging wegen deze drie punten ieder in gelijke mate mee.

Bij de invulling van deze drie punten spelen onderstaande criteria een rol:

1. Economisch-strategische criteria, zoals de bijdrage die een klant levert aan een cluster, de magneetwerking (soort zoekt soort), businesspotentieel etcetera;

2. Financiële criteria;
3. Planologische criteria zoals de omvang van de terreinbehoefte, de geschiktheid van een bedrijf voor een deelgebied en de mate van schaarste van het terrein;
4. Infrastructurele criteria zoals de aansluiting van bedrijfslogistiek op bestaande en aan te leggen terreininfrastructuur. Voorts de beschikbaarheid en benutting van de openbare infrastructuur;
5. Milieuhygiënische criteria als milieubelasting en industriële ecologie.

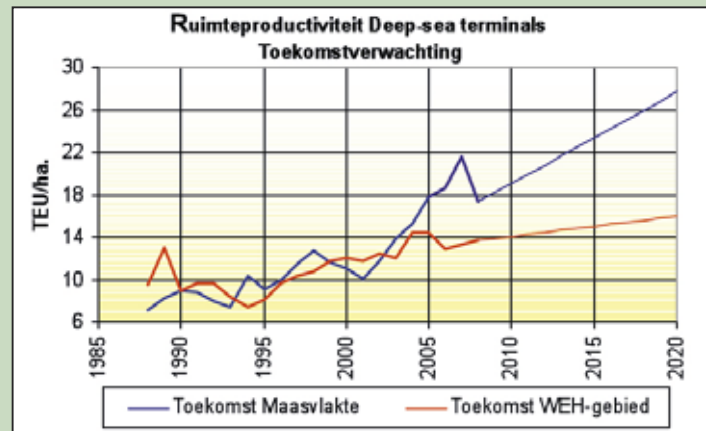
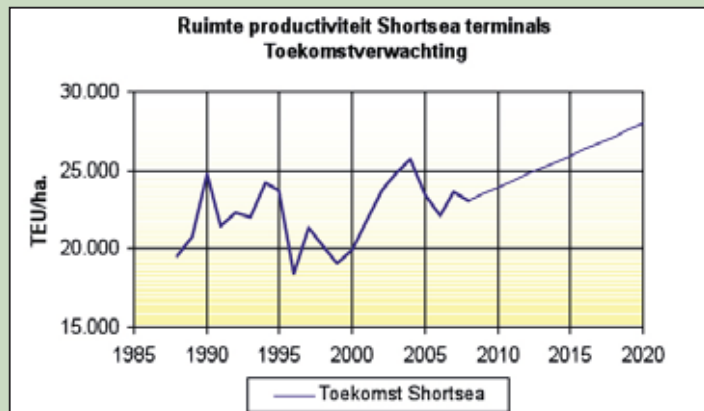
De optimale uitgifte betekent niet dat elke uitgifte volledig aan alle gewenste voorwaarden kan voldoen; de lijst fungeert als een soort "checklist".

Stimulering van een hogere productiviteit in de containersector

Het HbR is alleen zijdelings betrokken bij de ruimteproductiviteit in de containersector. Gevraagd is i.h.k.v. de PKB+ -PMR/BRG om hierin inzicht te verschaffen. Dit omdat efficiënt ruimtelijk gebruik hierbij direct aan de orde is. Hieronder een samenvatting; eerder (maart 2003) is een uitgebreide rapportage aan het BOR geleverd.

Kort samengevat

In de Rotterdamse haven worden containers vooral op de Maasvlakte en in het Waal-/Eemhavengebied overgeslagen. Dit proces is zo efficiënt mogelijk ingericht. Daarbij wordt gezocht naar mogelijkheden om de ruimteproductiviteit van de containerterminals te verhogen, dat wil zeggen dat er per hectare terminal meer doorzet van containers kan worden verricht.

Een HbR-werkgroep concludeerde dat extra intensivering van containeroverslag in het Waal-/Eemhavengebied bovenop wat er al gebeurt niet in de rede ligt vanwege de bovengrens qua geluidbeperkingen. Dezelfde werkgroep concludeerde dat met de verdichting van de bestaande terminals op de Maasvlakte (ruimtwinst 70 ha) ook de bovengrens is bereikt. Er is ook sprake van een meer dan geraamde toename in de ruimteproductiviteit.

Oorspronkelijk was het Delta-schiereiland van 360 ha op de Maasvlakte ontworpen voor een jaarlijkse capaciteit van 3,6 miljoen teu, dus met een doorzet van 10.000 teu/ha. De overslagintensiteit op de Maasvlakte ligt in 2007 op ca. 21.600 TEU / ha. De lange termijn ramingen geven aan dat in 2020 een overslagintensiteit van 27.700 TEU/ha verwacht wordt. Dat is ook meer dan geraamd in Verkenningen 2020 (18.000 teu/ha). (*Ruimtevrraag containersector op MV2 in 2020 en 2040*).

Instrumenten

Bij de opsomming van mogelijke instrumenten om de doorzet op containerterminals nog verder te vergroten, blijkt dat het HbR alleen een directe rol heeft bij de huurprijs van terreinen.

Bij de overige instrumenten heeft het HbR alleen een indirecte rol, die echter wel degelijk van belang kan zijn. Veelal fungeert het HbR als katalysator om processen op gang te krijgen. Doorgaan met stimuleren van initiatieven samen met bedrijfsleven en overheid die uiteindelijk tot een betere benutting van de huidige en toekomstige containerterreinen leiden, is van groot belang.

Benchmark met omliggende landen

Benchmark-onderzoeken tonen aan dat met name de ECT Delta-terminal het qua doorzet ten opzichte van andere terminals in de Hamburg-Le Havre-range erg goed doet.

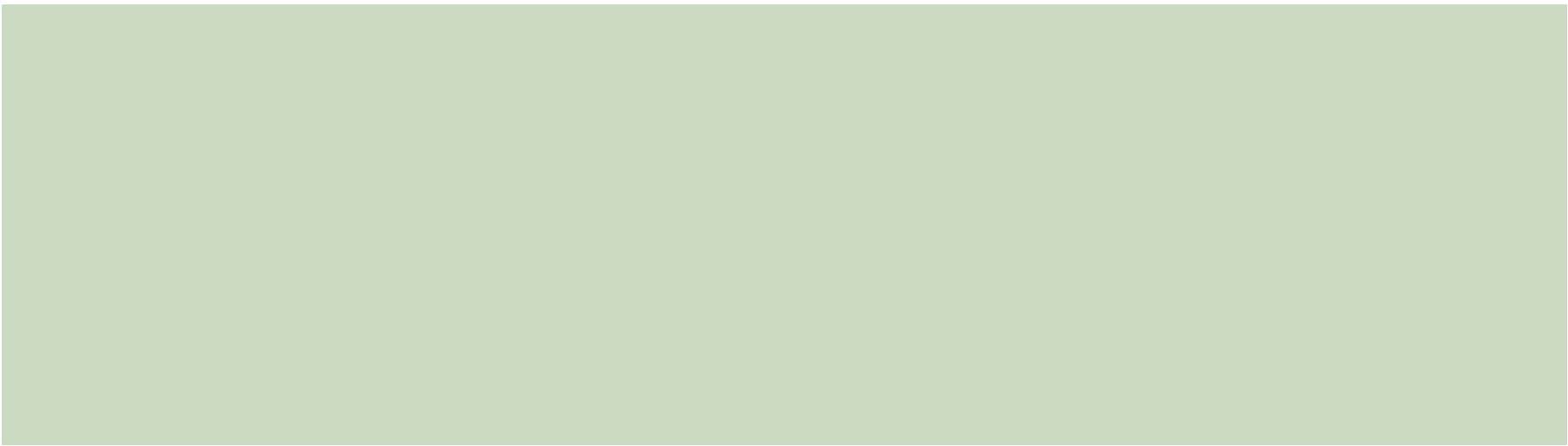
Voor de Euromax terminal geldt dat, deze terminal 125 ha groot zal worden en een kadeflengte zal hebben van 1.800 meter en 550 meter extra binnenvaartkade. De capaciteit van de terminal is 2,9 miljoen TEU. Dit betekent dat de maximale ruimte productiviteit respectievelijk 23.200 TEU/ha en bijna 1.400 TEU/m² kade wordt.

Medio 2008 is de Euromax in gebruik genomen, met een oppervlak van 84 ha en een kadeflengte van 1.200 meter. Door de toename van de terminal hectares is de ruimteproductiviteit behoorlijk afgenomen. Dit is ook deels veroorzaakt door de economische crisis waardoor er minder containers vervoerd worden.

In de tabel op de rechter pagina staat de ruimte-productiviteit weergegeven voor de verschillende terminals in de Rotterdam-Le Havre range.

De range in ruimte-productiviteit van de terminals is niet zo groot. De Bremerhaven Eurogate Terminal CT I & II heeft de laagste ruimte-productiviteit en Rotterdam Uniport de hoogste.

<i>Terminals</i>	<i>TEU / ha</i>
Felixstowe	19.898
Southampton - SCT	19.346
Rotterdam ECT Delta	21.041
Rotterdam ECT Home	18.750
Rotterdam Hanno	13.600
Rotterdam Uniport	22.381
Antwerpen Scheldt Europa	19.569
Antwerpen Scheldt Nordzee	16.063
Antwerpen Delwaide HNN	16.429
Antwerpen Delwaide P&O	16.771
Hamburg HHLA Burchardkai	15.625
Hamburg HHL Altenwerder	21.286
Hamburg HHL Tollerort	18.750
Hamburg Eurogate	18.948
Bremerhaven Eurogate CT I & II	14.917
Rotterdam APMT	20.075
Bremerhaven North Sea Terminal	25.263

4 Financiën en Risicomanagement

4.1 Financiën

De Leefbaarheidsprojecten vertegenwoordigen een waarde van € 156 miljoen, prijspeil 2002. Hiervan is een ongedekt deel van € 80 miljoen.

In de UWO-BRG-LP is overeenstemming bereikt over de financieringsconstructie van dit ongedekte tekort. Met de Provincie en Stadsregio is en wordt er nader overleg gevoerd over de invulling van hun bijdrage van 8 miljoen ieder aan het BRG-programma. Zij hebben zich vastgelegd op een bijdrage middels de reguliere subsidie- en budgetstromen. De projectorganisaties van de afzonderlijke projecten zorgen zelf voor aanvraag om een bijdrage bij Provincie en Stadsregio.

Gemeente Rotterdam en Rijk betalen beide € 32 miljoen (prijspeil 2002) van het ongedekte tekort. Op de bijdragen van zowel Gemeente Rotterdam als Rijk wordt conform de afspraken in de UWO (artikel 7.4) een cumulatieve indexering van 2% toegepast.

Het Havenbedrijf Rotterdam (HbR) staat garant voor de bijdrage van Gemeente Rotterdam. Enkele projecten zijn al voorgefinancierd door het HbR tot een bedrag van € 8,170 miljoen (prijspeil 2002). Deze voorfinanciering is als volgt opgebouwd :

<i>Prijspeil 2002 Bedrag</i>	
Rivierpark Schiemond	€ 1.487.500
Rivierpark Charlois - Maashaven ZZ	€ 107.100
Rivierpark Charlois - Charloise Hoofd	€ 327.250
Rivierpark Pernis	€ 208.250
Watertaxisteiger	€ 40.000
GGB - Westvoorne	€ 2.000.000
GGB - Goedereede	€ 2.000.000
GGB - Hoek van Holland (Rondgang)	€ 2.000.000
Totaal	€ 8.170.100

Daarnaast is tussen het HbR en de Gemeente Rotterdam een afspraak gemaakt betreffende de realisatie van het BRG project Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer. Afgesproken is dat het HbR voor het taakstellende bedrag van € 5 miljoen (prijspeil 2002) en de daarbij behorende risico's het project uitvoert als opdrachtnemer. De hiermee gepaard gaande bedragen worden geïndexeerd verrekend met de jaarlijks te betalen BRG afdracht aan de Gemeente Rotterdam. Hierdoor zal pas in 2009 de eerste bijdragen worden bijgeschreven op de BRG-rekening van de Gemeente Rotterdam. De gemeentelijke bijdragen zullen worden bijgedragen door het HbR. De resterende bijdrage van het HbR bedraagt in totaal een bedrag van € 21.758 miljoen (prijspeil 2008) voor de periode 2009-2020.

De Rijksbijdragen worden in principe voor 1 juli van het lopende jaar (geïndexeerd) uitbetaald. Op grond van de UWV bedraagt de bijdrage van het Rijk aan de Leefbaarheidsprojecten in totaal een bedrag, op prijspeil 2007, van € 35,340 miljoen voor de periode 2006-2020. De bijdragen voor 2006 en 2007 zijn in 2007 op basis van prijspeil 2007 (€ 2,356 miljoen) overgemaakt voor een totaal van € 4,712 miljoen. In 2008 is de bijdrage ad € 2,403 miljoen overgemaakt. In september 2006 is de eerste programmaplaning opgesteld. Deze planning is voor de periode 1 januari 2006 - 31 december 2008 opgesteld en betreft de verdeling van de budgetten van de leefbaarheidsprojecten. In het najaar heeft het college van B&W Rotterdam de AO-BRG vastgesteld en is daarmee het kader bepaald voor de bijdragen die via de gemeente zullen worden verstrekt aan BRG-projecten. Die indiening van de hierop gebaseerde aanvragen is langzaam op gang gekomen. Inmiddels is ten laste van de zogenaamde BRG-rekening € 3.120.000 betaald op basis van vier beschikkingen. Dit is 80 % van de aangevraagde bedragen.

De Programmaplaning PMR?BRG 2006/2008

<i>Prijspeil 2002</i>	2006	2007	2008	Totaal
Oostvoornse Meer	1.591.733	1.591.733	1.591.733	4.775.199
Geluidsscherm Vlaardingen	500.000	0	0	500.000
Kenniscentrum Geluid	0	250.000	400.000	650.000
GGB - Hoogvliet	400.000	0	0	400.000
GGB - Goedereede	500.000	500.000	0	1.000.000
GGB - Hoek van Holland (Brug Oranjekanaal)	750.000	400.000	750.000	1.900.000
GGB - Hoek van Holland (Rondgang)	0	1.000.000	1.000.000	2.000.000
Totaal	3.741.733	3.741.733	3.741.733	11.225.199

Programmaplaning PMR/BRG 2009/2011

<i>t.l.v. BRG-rekening</i>	<i>programmaplaning (prijspeil 2002)</i>				
	2009	2010	2011	totaal	
Oostvoornse Meer	240.000			240.000	restant
Warmtebedrijf		650.000	650.000	1.300.000	aflossing
Kenniscentrum	300.000	400.000	300.000	1.000.000	
Vlaardingen geluidsscherm westwijk	435.000			435.000	restant
RP Maassluis tunneltje sterrenbos	210.000			210.000	geheel
RP Schiedam pleintje van Nolet	505.000			505.000	geheel
RP Feyenoord noordereiland		600.000	700.000	1.300.000	
GGB Hoogvliet (divers)	700.000	900.000	1.100.000	2.700.000	
GGB Goedereede (divers)	500.000	500.000	500.000	1.500.000	
GGB Charlois (divers)		200.000	300.000	500.000	
GGB Hoek van Holland (divers)	680.000	320.000		1.000.000	restant
programmakosten	150.000	150.000	170.000	470.000	
Totaal	3.720.000	3.720.000	3.720.000	11.160.000	

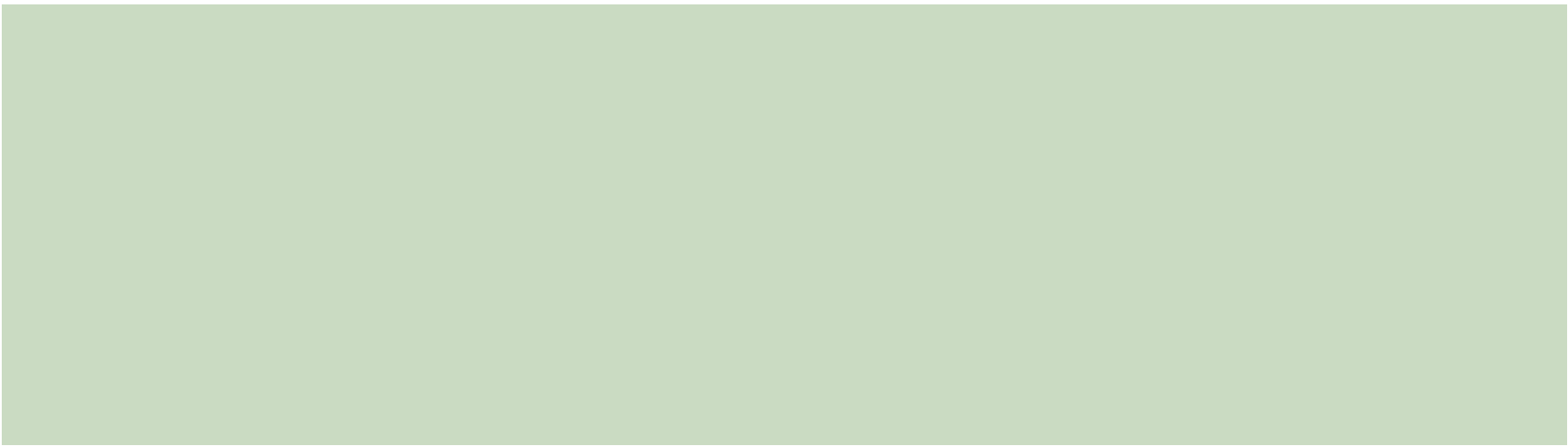
4.2 Risico's

De risico's die voor Rotterdam aan de uitvoering van het BRG-programma verbonden zijn, betreffen:

- Het verschil tussen de kosten van het in de UWO uitgewerkte programma ad € 82.670.550 en het totale beschikbaar gestelde budget ad € 80.000.000. Dit verschil kan alleen weggewerkt worden via meevallers in de uiteindelijke kosten van de afzonderlijke projecten of meevallers in de financiering vanuit andere bronnen dan het BRG-budget.
- De meevallers in de projectkosten is de marktontwikkeling van invloed. Bij een gespannen markt kunnen aanbestedingstegenvallers optreden. Bij een situatie van een aanbodoverschot zijn er meevallers te verwachten.
- In de UWO is een jaarlijkse indexering van de bijlagen van de partijen (prijspeil 2002) afgesproken van 2% met ingang van 2003. De werkelijke prijsontwikkeling kan hoger zijn dan deze indexering; tot en met 2007 is dat nog niet het geval geweest.

Daarnaast zijn er projectrisico's zoals onvoorziene meerkosten en/of een lager uitvallende dekking, die is voorzien vanuit andere bronnen dan uit het BRG-budget (zoals reguliere subsidies van provincie en rijk). Deze tegenvallers dienen in eerste instantie opgelost te worden binnen het project, vervolgens binnen het programma voorzover daarbij geen scope-wijzigingen optreedt. Een wijziging van het programma die mede een scope-wijziging inhoudt, behoeft de instemming van de andere partijen.

In 2008 heeft zich een meevaller voorgedaan. Het gereserveerde budget voor het Geluidsscherm Gordelweg is vrijgevallen. Hiermee zal in ieder geval het tekort ad. € 2.670.550 kunnen worden geslecht. Een verder bestedingsvoorstel is in voorbereiding.

5 Monitoring

De effect-monitoring van de BRG projecten is opgedragen aan het samenwerkingsverband ROM Rijnmond.

Hierbij wordt de volgende aanpak gevolgd:

- De monitoring vindt plaats op het niveau van het afzonderlijke BRG project nadat het project is opgeleverd.
- Per project wordt inzichtelijk gemaakt wat de nulsituatie is en de ten opzichte van de nulsituatie gerealiseerde outcome (resultaat/effect) en/of impact (bijdrage aan het rijksdoel) van het project.
- Bij de projectmonitoring is informatie benodigd die ook wordt beschreven in de voortgangsrapportage die de gemeente Rotterdam ieder half jaar levert aan VROM (Voortgangsrapportage grote projecten, PMR-BRG).
- De monitoring brengt niet in beeld wat de concrete projectresultaten zijn. Deze komen aan de orde in de voortgangsrapportage BRG van Rotterdam. Het gaat om het monitoren of de effecten die van deze concrete resultaten verwacht werden ook zijn opgetreden.
- De vijfjaarlijkse effectrapportage is een beschrijving van de opgetelde effecten van de afzonderlijke tot dan toe afgeronde BRG projecten. Deze volgen uit de monitoring van de individuele BRG projecten.
- De rapportage geeft weer in hoeverre met de projecten een bijdrage is geleverd aan de realisatie van één of meer van de vier Rijksdoelstellingen.

Uitgave:

Gemeente Rotterdam/dS+V
In samenwerking met het
Havenbedrijf Rotterdam N.V.

Voor informatie: Margot Vermeer

Programmasecretaris BRG
010-4897238

Vormgeving : Ton van Beveren
dS+V, Afdeling Ruimtelijke Ordening

maart 2009